

ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΟΥ ΕΓΚΡΙΘΗΚΑΝ

P9_TA(2020)0320

Ενίσχυση της ελευθερίας των μέσων ενημέρωσης: προστασία των δημοσιογράφων στην Ευρώπη, ρητορική μίσους, παραπληροφόρηση και ρόλος των πλατφορμών

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 25ης Νοεμβρίου 2020 σχετικά με την ενίσχυση της ελευθερίας των μέσων ενημέρωσης: προστασία των δημοσιογράφων στην Ευρώπη, ρητορική μίσους, παραπληροφόρηση και ρόλος των πλατφορμών (2020/2009(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) και τη Συνθήκη για την λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ),
- έχοντας υπόψη τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- έχοντας υπόψη την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΣΑΔ),
- έχοντας υπόψη τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΑΔ),
- έχοντας υπόψη την Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, το Διεθνές Σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα (ICCPR), τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά της διαφθοράς και τη Σύμβαση της UNESCO για την προστασία και την προώθηση της πολυμορφίας των πολιτιστικών εκφράσεων,
- έχοντας υπόψη τα σχετικά ψηφίσματα της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ, του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ και τις εκθέσεις του ειδικού εισηγητή του ΟΗΕ για την προαγωγή και την προάσπιση της ελευθερίας της γνώμης και της έκφρασης, και ιδίως την έκθεση της 23ης Απριλίου 2020 με τίτλο «Disease pandemics and the freedom of opinion and expression» (Πανδημίες και η ελευθερία της γνώμης και της έκφρασης),
- έχοντας υπόψη την κοινή δήλωση που εκδόθηκε στις 3 Μαρτίου 2017 από τον ειδικό εισηγητή του ΟΗΕ για την ελευθερία της γνώμης και της έκφρασης, τον εκπρόσωπο του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ) για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης, τον ειδικό εισηγητή του Οργανισμού Αμερικανικών Κρατών (ΟΑΣ) για την ελευθερία της έκφρασης και τον ειδικό εισηγητή της Αφρικανικής Επιτροπής για τα δικαιώματα του ανθρώπου και των λαών (ACHPR)

σχετικά με την ελευθερία της έκφρασης και την πρόσβαση σε πληροφορίες, με τίτλο «Ελευθερία της έκφρασης και ψευδείς ειδήσεις, παραπληροφόρηση και προπαγάνδα»,

- έχοντας υπόψη το σχέδιο δράσης του ΟΗΕ για την προστασία των δημοσιογράφων και το ζήτημα της ατιμωρησίας,
- έχοντας υπόψη τη γενική παρατήρηση αριθ. 34 της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για τα ανθρώπινα δικαιώματα σχετικά με το άρθρο 19 του ICCPR («Ελευθερία της γνώμης και της έκφρασης»),
- έχοντας υπόψη το θεματολόγιο για τη βιώσιμη ανάπτυξη με ορίζοντα το 2030 και τις δεσμεύσεις που έχουν οριστεί στο πλαίσιο του, μεταξύ άλλων για την προώθηση των ειρηνικών και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνιών που συμβάλλουν στη βιώσιμη ανάπτυξη, μεταξύ άλλων διασφαλίζοντας την πρόσβαση των πολιτών σε πληροφορίες και προστατεύοντας τις θεμελιώδεις ελευθερίες,
- έχοντας υπόψη το έργο του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προώθηση της προστασίας και της ασφάλειας των δημοσιογράφων, συμπεριλαμβανομένης της σύστασης CM/Rec(2018)1 της Επιτροπής Υπουργών προς τα κράτη μέλη σχετικά με την πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης και τη διαφάνεια όσον αφορά την ιδιοκτησία των μέσων ενημέρωσης και της δήλωσης της Επιτροπής Υπουργών για την οικονομική βιωσιμότητα της ποιοτικής δημοσιογραφίας στην ψηφιακή εποχή, της σύστασης CM/Rec(2016)4 της Επιτροπής Υπουργών προς τα κράτη μέλη σχετικά με την προστασία της δημοσιογραφίας και την ασφάλεια των δημοσιογράφων και άλλων παραγόντων των μέσων ενημέρωσης, και της ετήσιας έκθεσης για το 2020 με τίτλο «Hands off press freedom» (Κάτω τα χέρια από την ελευθερία του Τύπου: Οι επιθέσεις στα μέσα ενημέρωσης στην Ευρώπη δεν πρέπει να γίνουν η νέα κανονικότητα),
- έχοντας υπόψη το ψήφισμα 2300 της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης (ΚΣΣΕ), της 1ης Οκτωβρίου 2019, σχετικά με τη βελτίωση της προστασίας των μαρτύρων δημοσίου συμφέροντος σε ολόκληρη την Ευρώπη,
- έχοντας υπόψη την κοινή δήλωση της Επιτροπής και του Υπατού Εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας, της 10ης Ιουνίου 2020, με τίτλο «Αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης για την COVID-19 – Αγώνας για τη σωστή παρουσίαση των γεγονότων» (JOIN(2020)0008),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 29ης Ιανουαρίου 2020, η οποία περιέχει το πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2020 (COM(2020)0027),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 17ης Ιουλίου 2019, με τίτλο «Ενίσχυση του κράτους δικαίου εντός της Ένωσης: Στρατηγικό σχέδιο δράσης» (COM(2019)0343),
- έχοντας υπόψη τη στρατηγική της Επιτροπής για την ισότητα των φύλων 2020-2025,
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 26ης Απριλίου 2018, με τίτλο «Αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης στο διαδίκτυο: μια Ευρωπαϊκή Προσέγγιση» (COM(2018)0236),
- έχοντας υπόψη τον κώδικα δεοντολογίας της Επιτροπής για την καταπολέμηση της διαδικτυακής παραπληροφόρησης, που εγκρίθηκε στις 26 Σεπτεμβρίου 2018,

- έχοντας υπόψη τη σύσταση της Επιτροπής, της 1ης Μαρτίου 2018, σχετικά με μέτρα για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του παράνομου περιεχομένου στο διαδίκτυο (C(2018)1177),
- έχοντας υπόψη το πρόγραμμα δράσης της Επιτροπής κατά της παραπληροφόρησης, της 5ης Δεκεμβρίου 2018,
- έχοντας υπόψη τον κώδικα συμπεριφοράς της Επιτροπής για την καταπολέμηση της παράνομης ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο, που δημοσιεύτηκε τον Μάιο του 2016, καθώς και τον τέταρτο γύρο αξιολογήσεών του, που είχε σαν αποτέλεσμα την εκπόνηση του εγγράφου «Ενημερωτικό δελτίο - 4ος γύρος παρακολούθησης του κώδικα δεοντολογίας»,
- έχοντας υπόψη την οδηγία (ΕΕ) 2019/1937 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2019, σχετικά με την προστασία των προσώπων που αναφέρουν παραβιάσεις του δικαίου της Ένωσης¹,
- έχοντας υπόψη την οδηγία 2010/13/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Μαρτίου 2010, για τον συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την παροχή υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων (οδηγία για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων ή ΥΟΑΜ)² και την οδηγία (ΕΕ) 2018/1808 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Νοεμβρίου 2018, για την τροποποίηση της οδηγίας 2010/13/ΕΕ³,
- έχοντας υπόψη την έκθεση του 2020, της ομάδας των ευρωπαϊκών ρυθμιστικών αρχών για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων, με τίτλο «Disinformation: Assessment of the implementation of the Code of Practice» (Παραπληροφόρηση: αξιολόγηση της εφαρμογής του κώδικα δεοντολογίας),
- έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 25ης Μαΐου 2020 σχετικά με τον γραμματισμό στα μέσα επικοινωνίας σε έναν συνεχώς μεταβαλλόμενο κόσμο,
- έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 14ης Νοεμβρίου 2018 σχετικά με την ενίσχυση του ευρωπαϊκού περιεχομένου στην ψηφιακή οικονομία, με τα οποία αναγνωρίζεται η σημασία των περιεχομένων που παράγονται από τα μέσα ενημέρωσης «καθώς και από άλλους πολιτισμικούς και δημιουργικούς τομείς», καθώς συνιστούν «ουσιώδεις πυλώνες της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης της Ευρώπης»,
- έχοντας υπόψη την απόφαση πλαίσιο 2008/913/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2008, για την καταπολέμηση ορισμένων μορφών και εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας μέσω του ποινικού δικαίου⁴,
- έχοντας υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για την ελευθερία της έκφρασης εντός και εκτός διαδικτύου που εγκρίθηκαν στις 12 Μαΐου 2014 και αναγνωρίζουν την καλλιτεχνική ελευθερία ως

¹ ΕΕ L 305 της 26.11.2019, σ. 17.

² ΕΕ L 95 της 15.4.2010, σ. 1.

³ ΕΕ L 303 της 28.11.2018, σ. 69.

⁴ ΕΕ L 328 της 6.12.2008, σ. 55.

εγγενές χαρακτηριστικό της ελευθερίας της έκφρασης παράλληλα με την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης,

- έχοντας υπόψη την επικαιροποίηση της ειδικής έκθεσης της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης (EYED), της 24ης Απριλίου 2020, με τίτλο «Short Assessment of Narratives and Disinformation around the COVID-19/Coronavirus Pandemic (Σύντομη αξιολόγηση των αφηγημάτων και της παραπληροφόρησης σχετικά με την πανδημία του COVID-19/κορονοϊού)»,
- έχοντας υπόψη τις εργασίες του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ (FRA),
- έχοντας υπόψη τα πορίσματα του Παγκόσμιου Δείκτη Ελευθερίας του Τύπου, που δημοσιεύθηκαν από τους Δημοσιογράφους χωρίς Σύνορα, και τα αποτελέσματα του παρατηρητηρίου για την πολυφωνία στα μέσα ενημέρωσης που λειτουργεί στο πλαίσιο του Κέντρου για την πολυφωνία και την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημιακού Ινστιτούτου,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 17ης Απριλίου 2020, σχετικά με τη συντονισμένη δράση της ΕΕ για την καταπολέμηση της πανδημίας COVID-19 και των συνεπειών της¹,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 9ης Ιανουαρίου 2020, σχετικά με τις εν εξελίξει ακροάσεις σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 1 ΣΕΕ σχετικά με την Πολωνία και την Ουγγαρία²,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 18ης Δεκεμβρίου 2019, σχετικά με τις δημόσιες διακρίσεις και τη ρητορική μίσους κατά των ατόμων ΛΟΑΔΜ, συμπεριλαμβανομένης της έννοιας των ζωνών χωρίς ΛΟΑΔΜ³,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 18ης Δεκεμβρίου 2019, σχετικά με το κράτος δικαίου στη Μάλτα μετά τις πρόσφατες αποκαλύψεις σχετικά με τη δολοφονία της Daphne Caruana Galizia⁴,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 28ης Νοεμβρίου 2019, σχετικά με την προσχώρηση της ΕΕ στη σύμβαση της Κωνσταντινούπολης και άλλα μέτρα για την καταπολέμηση της έμφυλης βίας⁵,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 10ης Οκτωβρίου 2019, σχετικά με την ξένη παρέμβαση σε εκλογικές διαδικασίες και την παραπληροφόρηση σε εθνικές και ευρωπαϊκές δημοκρατικές διαδικασίες⁶,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 19ης Σεπτεμβρίου 2019, σχετικά με τη σημασία της ευρωπαϊκής μνήμης για το μέλλον της Ευρώπης⁷,

¹ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2020)0054.

² Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2020)0014.

³ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2019)0101.

⁴ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2019)0103.

⁵ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2019)0080.

⁶ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2019)0031.

⁷ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2019)0021.

- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 28ης Μαρτίου 2019, σχετικά με την κατάσταση όσον αφορά το κράτος δικαίου και την καταπολέμηση της διαφθοράς στην ΕΕ, ιδίως στη Μάλτα και στη Σλοβακία¹,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 16ης Ιανουαρίου 2019, σχετικά με την κατάσταση των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2017²,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 17ης Απριλίου 2018, σχετικά με την ισότητα των φύλων στον τομέα των μέσων ενημέρωσης της ΕΕ³,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 11ης Σεπτεμβρίου 2018, σχετικά με μέτρα για την πρόληψη και καταπολέμηση της ηθικής και σεξουαλικής παρενόχλησης στον χώρο εργασίας, στους δημόσιους χώρους και στην πολιτική ζωή της ΕΕ⁴,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 14ης Νοεμβρίου 2018, σχετικά με την ανάγκη ενός ολοκληρωμένου μηχανισμού για την προστασία της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και των θεμελιωδών δικαιωμάτων⁵,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 25ης Οκτωβρίου 2018, σχετικά με τη χρήση των δεδομένων των χρηστών του Facebook από την Cambridge Analytica και τον αντίκτυπο στην προστασία των δεδομένων⁶,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 3ης Μαΐου 2018, σχετικά με την πολυφωνία και την ελευθερία των μέσων μαζικής ενημέρωσης στην Ευρωπαϊκή Ένωση⁷,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 19ης Απριλίου 2018, σχετικά με την προστασία των ερευνητών δημοσιογράφων στην Ευρώπη: η υπόθεση του Σλοβάκου δημοσιογράφου Ján Kuciak και της Martina Kušnírová⁸,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 12ης Δεκεμβρίου 2017, σχετικά με την έκθεση 2017 για την ιθαγένεια της ΕΕ: ενίσχυση των δικαιωμάτων των πολιτών σε μια Ένωση δημοκρατικής αλλαγής⁹,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 3ης Οκτωβρίου 2017, σχετικά με την καταπολέμηση της κυβερνοεγκληματικότητας¹⁰,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 15ης Ιουνίου 2017, σχετικά με τις επιγραμμικές πλατφόρμες και την ψηφιακή ενιαία αγορά¹¹,

¹ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P8_TA(2019)0328.

² Κείμενα που εγκρίθηκαν, P8_TA(2019)0032.

³ ΕΕ C 390 της 18.11.2019, σ. 19.

⁴ ΕΕ C 433 της 23.12.2019, σ. 31.

⁵ ΕΕ C 238 της 6.7.2018, σ. 57.

⁶ ΕΕ C 324 της 27.9.2019, σ. 392.

⁷ ΕΕ C 41 της 6.2.2020, σ. 64.

⁸ ΕΕ C 390 της 18.11.2019, σ. 111.

⁹ ΕΕ C 369 της 11.10.2018, σ. 11.

¹⁰ ΕΕ C 346 της 27.9.2018, σ. 29.

¹¹ ΕΕ C 331 της 18.9.2018, σ. 135.

- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 14ης Μαρτίου 2017, σχετικά με τις επιπτώσεις των μαζικών δεδομένων στα θεμελιώδη δικαιώματα: ιδιωτική ζωή, προστασία δεδομένων, μη διακριτική μεταχείριση, ασφάλεια και επιβολή του νόμου¹ ,
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 15ης Νοεμβρίου 2017, σχετικά με το κράτος δικαίου στη Μάλτα² ,
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 25ης Οκτωβρίου 2016, που περιέχει συστάσεις προς την Επιτροπή σχετικά με τη θέσπιση μηχανισμού της ΕΕ για τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα³ ,
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 23ης Οκτωβρίου 2013, σχετικά με το οργανωμένο έγκλημα, τη διαφθορά και τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες: συστάσεις για δράσεις και πρωτοβουλίες που πρέπει να αναληφθούν⁴ ,
 - έχοντας υπόψη τη μελέτη, της 28ης Φεβρουαρίου 2019, του Θεματικού Τμήματος Δικαιωμάτων των Πολιτών και Συνταγματικών Υποθέσεων με τίτλο «Παραπληροφόρηση και προπαγάνδα - αντίκτυπος στη λειτουργία του κράτους δικαίου στην ΕΕ και στα κράτη μέλη της»,
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 54 του Κανονισμού του,
 - έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Επιτροπής Πολιτισμού και Παιδείας,
 - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων (A9-0205/2020),
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ελευθερία, η πολυφωνία και η ανεξαρτησία των μέσων ενημέρωσης και η ασφάλεια των δημοσιογράφων αποτελούν βασικά στοιχεία του δικαιώματος της ελευθερίας της έκφρασης και της πληροφόρησης και είναι ζωτικής σημασίας για τη δημοκρατική λειτουργία της ΕΕ και των κρατών μελών της· λαμβάνοντας υπόψη ότι στα βασικά δημοκρατικά καθήκοντα των μέσων ενημέρωσης περιλαμβάνεται η ενίσχυση της διαφάνειας και της δημοκρατικής λογοδοσίας· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα μέσα ενημέρωσης διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο στη δημοκρατική κοινωνία, καθώς ενεργούν ως δημόσιοι ελεγκτές, ενώ παράλληλα βοηθούν στην ενημέρωση και την ενδυνάμωση των πολιτών, διευρύνοντας την κατανόηση του τρέχοντος πολιτικού και κοινωνικού τοπίου από αυτούς, και προάγοντας τη συνειδητή συμμετοχή τους στον δημοκρατικό βίο·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κρίση έχει αναδείξει τον ουσιαστικό ρόλο που διαδραματίζουν οι δημοσιογράφοι στην παροχή αξιόπιστης και επαληθευμένης ενημέρωσης στους πολίτες· λαμβάνοντας υπόψη ότι πρέπει να καταβληθεί, επομένως, περισσότερη προσπάθεια ώστε να διασφαλίζονται ασφαλείς και κατάλληλες συνθήκες εργασίας για τους δημοσιογράφους· λαμβάνοντας υπόψη ότι θα πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στην ερευνητική δημοσιογραφία στο πλαίσιο της καταπολέμησης της διαφθοράς και της κακοδιοίκησης στην ΕΕ·

¹ ΕΕ C 263 της 25.7.2018, σ. 82.

² ΕΕ C 356 της 4.10.2018, σ. 5.

³ ΕΕ C 215 της 19.6.2018, σ. 162.

⁴ ΕΕ C 208 της 10.6.2016, σ. 89.

- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ορισμένα κράτη μέλη περιορίζουν την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης χρησιμοποιώντας οικονομικά μέσα, όπως η αθέμιτη χρήση των δημόσιων διαφημίσεων μεταξύ των μέσων ενημέρωσης που στρεβλώνει τον ανταγωνισμό, και ελέγχουν άμεσα τα δημόσια μέσα ενημέρωσης προκειμένου να επηρεαστούν οι συντακτικές αποφάσεις και να διασφαλιστεί έτσι μια φιλοκυβερνητική στάση· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι δημόσιες αρχές θα πρέπει να θεσπίσουν ένα νομικό και ρυθμιστικό πλαίσιο που θα προωθεί την ανάπτυξη ελεύθερων, ανεξάρτητων και πλουραλιστικών μέσων ενημέρωσης·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι όλα τα κράτη μέλη πρέπει να συμμορφώνονται με τις αξίες που προβλέπονται στο άρθρο 2 ΣΕΕ·
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι η άσκηση επιρροής στα μέσα ενημέρωσης, η έλλειψη θεσμικής διαφάνειας, η ρητορική μίσους και η παραπληροφόρηση αποτελούν όλο και περισσότερο αντικείμενο εκμετάλλευσης για πολιτικούς σκοπούς και χρησιμοποιούνται ως εργαλεία για την ενίσχυση της κοινωνικής πόλωσης· λαμβάνοντας υπόψη ότι η καταπολέμηση αυτών των φαινομένων δεν σχετίζεται μόνο με τον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αλλά αποτελεί επίσης θεμελιώδη παράγοντα για την προάσπιση του κράτους δικαίου και της δημοκρατίας στην ΕΕ·
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Δείκτη Ελευθερίας του Τύπου για το 2020, η πανδημία COVID-19 έχει αναδείξει και οξύνει πολλές άλλες κρίσεις που απειλούν το δικαίωμα σε ελεύθερα παρασχεθείσες, ανεξάρτητες, ποικίλες και αξιόπιστες πληροφορίες· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο Δείκτης έχει αποκαλύψει σημαντικές διαφορές μεταξύ των επιμέρους κρατών μελών, ορισμένα από τα οποία κατατάσσονται μεταξύ των κορυφαίων στην παγκόσμια κατάταξη, ενώ άλλα πλησιάζουν τις κατώτερες θέσεις, γεγονός που έχει οδηγήσει σε απόκλιση άνω των 100 θέσεων μεταξύ των κρατών μελών με τις καλύτερες επιδόσεις και των κρατών μελών με τις χειρότερες επιδόσεις· λαμβάνοντας υπόψη ότι πολλά κράτη μέλη έχουν διολισθήσει σε κατώτερες θέσεις στη διεθνή κατάταξη της ελευθερίας του Τύπου·
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ελευθερία των μέσων ενημέρωσης επιδεινώνεται τα τελευταία χρόνια και ότι, ενώ η έξαρση της νόσου COVID-19 επιδείνωσε περαιτέρω αυτή την κατάσταση, έφερε επίσης στο προσκήνιο τη σημασία των μέσων ενημέρωσης και του δικαιώματος στην πρόσβαση σε αξιόπιστες πληροφορίες·
- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι σύμφωνα με την έκθεση για τις ψηφιακές ειδήσεις του Ινστιτούτου Reuters, του 2019, το μέσο επίπεδο εμπιστοσύνης στις ειδήσεις γενικά (παγκοσμίως) μειώθηκε κατά δύο εκατοστιαίες μονάδες στο 42 % σε σύγκριση με το 2018 και ότι λιγότεροι από τους μισούς (το 49 %) των ερωτηθέντων δήλωσαν ότι εμπιστεύονταν τα ειδησεογραφικά μέσα ενημέρωσης που οι ίδιοι χρησιμοποιούσαν· λαμβάνοντας υπόψη ότι η εμπιστοσύνη στις ειδήσεις που εντοπίζονται μέσω αναζήτησης (33 %) και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (23 %) παραμένει σταθερή αλλά εξαιρετικά χαμηλή·
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η διαφάνεια της ιδιοκτησίας των μέσων ενημέρωσης αποτελεί απόλυτη προϋπόθεση για τη διασφάλιση της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης και της ανεξάρτητης δημοσιογραφίας·
- Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι δημοσιογράφοι και άλλοι παράγοντες των μέσων ενημέρωσης εξακολουθούν να έρχονται αντιμέτωποι με βία, απειλές, παρενόχληση,

πίεση, (αυτο-)λογοκρισία, δημόσιο διασυρμό και ακόμη και δολοφονίες στην ΕΕ ως αποτέλεσμα της εργασίας τους για την προστασία του δημόσιου συμφέροντος· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα τελευταία χρόνια σημειώνεται αύξηση των περιπτώσεων εκφοβισμού με σκοπό τη φίμωση των δημοσιογράφων, στοιχείο που απαιτεί την επείγουσα ανάληψη δράσης προκειμένου να διασφαλισθεί ο καιρίος ρόλος των ανεξάρτητων μέσων ενημέρωσης όσον αφορά την τήρηση των αρχών του κράτους δικαίου· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι δολοφονίες της Daphne Caruana Galizia και του Ján Kuciak αποτελούν δυο τραγικά και αξιοσημείωτα παραδείγματα του βαθμού στον οποίο αποτελούν στόχο οι ερευνητές δημοσιογράφοι εξαιτίας της αποκάλυψης της διαφθοράς και της προστασίας της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου·

- ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι απειλές κατά της ελευθερίας των μέσων ενημέρωσης περιλαμβάνουν παρενόχληση και επιθέσεις εναντίον δημοσιογράφων, παράβλεψη της νομικής προστασίας τους, καθώς και άσκηση επιρροής στα μέσα ενημέρωσης και δράσεις με πολιτικά κίνητρα στον τομέα των μέσων ενημέρωσης·
- ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι γυναίκες δημοσιογράφοι αντιμετωπίζουν μορφές έμφυλης βίας, όπως η σεξουαλική και η διαδικτυακή παρενόχληση· λαμβάνοντας υπόψη ότι πάνω από το 70 % των γυναικών που εργάζονται στα μέσα ενημέρωσης έχουν υποστεί περισσότερες από μία μορφές παρενόχλησης, απειλής ή επίθεσης στο διαδίκτυο· λαμβάνοντας υπόψη ότι ποσοστό 52 % των γυναικών βίωσαν αυτά τα είδη επιθέσεων μόνο στη διάρκεια του τελευταίου έτους· λαμβάνοντας υπόψη ότι η διαδικτυακή παρενόχληση και κακοποίηση έχουν συχνά έντονα σεξουαλικό χαρακτήρα και βασίζονται όχι τόσο στο περιεχόμενο του έργου των θυμάτων αλλά στα σωματικά τους χαρακτηριστικά, το πολιτιστικό τους υπόβαθρο ή την προσωπική τους ζωή· λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτές οι απειλές οδηγούν τις γυναίκες δημοσιογράφους σε αυτολογοκρισία και έχουν αποτρεπτικό αποτέλεσμα για την ελευθερία του Τύπου και την ελευθερία έκφρασης· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα αποτελέσματα των ερευνών καταλήγουν συνεχώς στο συμπέρασμα ότι οι γυναίκες αποτελούν μειονότητα στους διάφορους τομείς των μέσων ενημέρωσης, και ιδίως στους δημιουργικούς ρόλους, και ότι υποεκπρόσωπονται σε μεγάλο βαθμό στα ανώτατα επίπεδα λήψης αποφάσεων¹·
- ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι σε αρκετά κράτη μέλη οι στρατηγικές μηνύσεις κατά της δημόσιας συμμετοχής (SLAPP) συνεχίζουν να αποτελούν πρακτική που χρησιμοποιείται για τον εκφοβισμό των δημοσιογράφων προκειμένου να θέσουν τέλος σε έρευνες για υποθέσεις διαφθοράς και άλλα ζητήματα δημόσιου ενδιαφέροντος·
- ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, εκτός από το γεγονός ότι οι δημοσιογράφοι υφίστανται βία, εκφοβισμό και παρενόχληση, συχνά οι δράστες των εγκλημάτων αυτών δεν διώκονται και η ατιμωρησία έχει αποτρεπτικό αποτέλεσμα· λαμβάνοντας υπόψη ότι σύμφωνα με τον ΟΑΣΕ η ατιμωρησία κυριαρχεί, καθώς για παράδειγμα ποσοστό μικρότερο από το 15 % των δολοφονιών δημοσιογράφων διαλευκούνται στην περιφέρεια του ΟΑΣΕ·
- ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το δικαίωμα των δημοσιογράφων να ενημερώνουν και να ερευνούν πρέπει να ενισχυθεί περαιτέρω και να προστατευτεί αποτελεσματικά·

¹ International Women's Media Foundation, «Global Report on the Status of Women in the News Media» (Παγκόσμια έκθεση σχετικά με τη θέση των γυναικών στα μέσα ενημέρωσης), 2011.

- ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ενίσχυση της ελευθερίας των μέσων ενημέρωσης απαιτεί αξιόπιστες και αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με το πεδίο εφαρμογής και τη φύση των προκλήσεων που καλούνται να αντιμετωπίσουν τα κράτη μέλη και η ΕΕ στο σύνολό της, μεταξύ άλλων και σχετικά με περιπτώσεις παραβίασης των αρχών της ανεξαρτησίας των μέσων ενημέρωσης και καταστρατήγησης των θεμελιωδών δικαιωμάτων των δημοσιογράφων·
- ΙΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η καλλιτεχνική ελευθερία αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του θεμελιώδους δικαιώματος στην ελευθερία έκφρασης και έχει ουσιώδη σημασία για την πολιτιστική πολυμορφία και την υγεία της δημοκρατίας στην Ευρώπη· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι επιθέσεις εναντίον της καλλιτεχνικής ελευθερίας αυξάνονται αλλά παραμένουν αόρατες·
- ΙΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η παγκόσμια κρίση της πανδημίας COVID-19 έχει καταστροφικές κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις στον τομέα των μέσων ενημέρωσης· λαμβάνοντας υπόψη ότι μέσα ενημέρωσης έχουν αναφέρει σημαντικές απώλειες του εισοδήματός τους από διαφημίσεις· λαμβάνοντας υπόψη ότι χιλιάδες εργαζόμενοι στα μέσα ενημέρωσης έχουν ήδη χάσει ή κινδυνεύουν να χάσουν τις θέσεις εργασίας τους είτε σε προσωρινή είτε σε μόνιμη βάση· λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτό έχει ιδιαίτερα έντονο αντίκτυπο στους ελεύθερους επαγγελματίες δημοσιογράφους και εργαζόμενους στα μέσα ενημέρωσης, ο αριθμός των οποίων αυξάνεται σε ολόκληρη την ΕΕ και οι οποίοι αποτελούν ήδη σημαντικό μέρος του συνόλου των δημοσιογράφων και των εργαζομένων στα μέσα ενημέρωσης στην Ευρώπη· λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτό συνεπάγεται σοβαρό κίνδυνο περαιτέρω προώθησης της συγκέντρωσης πληροφοριών στα χέρια λίγων και παρεμπόδισης της διάδοσης ελεύθερης και ανεξάρτητης πληροφόρησης· λαμβάνοντας υπόψη ότι η οικονομική βιωσιμότητα των θέσεων εργασίας και η οικονομική ανεξαρτησία αποτελούν καίρια στοιχεία της ελευθερίας του Τύπου·
- ΙΘ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα έσοδα από την ψηφιακή διαφήμιση συχνά ωφελούν φορείς εκτός ΕΕ και ότι τα έσοδα των ευρωπαϊκών μέσων ενημέρωσης μειώνονται κατακόρυφα, θέτοντας σε κίνδυνο το μέλλον των παραδοσιακών εταιρειών μέσων ενημέρωσης που χρηματοδοτούνται από διαφημίσεις, όπως τα εμπορικά τηλεοπτικά κανάλια, οι εφημερίδες και τα περιοδικά·
- Κ. λαμβάνοντας υπόψη ότι σε ορισμένα κράτη μέλη οι κρατικές ενισχύσεις για τα μέσα ενημέρωσης δεν χορηγήθηκαν με διαφάνεια, γεγονός που θέτει σε σοβαρό κίνδυνο την ανεξαρτησία και την αξιοπιστία τους·
- ΚΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το επιχειρηματικό μοντέλο των πλατφορμών των μέσων κοινωνικής δικτύωσης που βασίζονται σε μικροστοχευμένη διαφήμιση συμβάλλει στη διάδοση και την ενίσχυση της ρητορικής μίσους, στην υποκίνηση διακρίσεων και βίας, και στην προώθηση της ριζοσπαστικοποίησης που οδηγεί στον βίαιο εξτρεμισμό, μεταξύ άλλων μέσω της κυκλοφορίας παράνομου περιεχομένου· λαμβάνοντας υπόψη ότι η καταπολέμηση κάθε μορφής μισαλλοδοξίας αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως αυτή έχει διαμορφωθεί μέσα από τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων·
- ΚΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η πανδημία COVID-19 έχει ως αποτέλεσμα τον στιγματισμό, μεταξύ άλλων και μέσω των μέσων ενημέρωσης, ορισμένων ιδιαίτερα ευάλωτων

ατόμων, γεγονός που ευνοεί την πόλωση της ευρωπαϊκής κοινωνίας και την αύξηση της ρητορικής μίσους·

- ΚΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το φαινόμενο της βίας στον κυβερνοχώρο (συμπεριλαμβανομένης της ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο, της επίμονης παρακολούθησης μέσω διαδικτύου και της διαδικτυακής παρενόχλησης) γίνεται όλο και πιο διαδεδομένο· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι γυναίκες που κατέχουν δημόσιο ρόλο, μεταξύ των οποίων πολιτικοί, δημοσιογράφοι και ακτιβίστριες που μάχονται για τα δικαιώματα των γυναικών και των σεξουαλικών μειονοτήτων, γίνονται βασικός στόχος κυβερνοεκφοβισμού και διαδικτυακής βίας·
- ΚΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η οδηγία ΥΟΑΜ υποχρεώνει τις αρχές κάθε κράτους μέλους να διασφαλίζουν ότι οι υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων και οι πλατφόρμες κοινοποίησης βίντεο λαμβάνουν μέτρα για την προστασία του ευρύτερου κοινού από προγράμματα, βίντεο που δημιουργούν οι χρήστες και οπτικοακουστικές εμπορικού χαρακτήρα επικοινωνίες που περιλαμβάνουν υποκίνηση βίας ή μίσους που στρέφεται κατά ομάδας ατόμων ή μέλους μιας ομάδας βάσει οποιουδήποτε από τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 21 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι η οδηγία ΥΟΑΜ υποχρεώνει τα κράτη μέλη να διασφαλίζουν την ανεξαρτησία των ρυθμιστικών αρχών των μέσων ενημέρωσης·
- ΚΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η διάδοση εσφαλμένης πληροφόρησης και παραπληροφόρησης, καθώς και οι δυσανάλογες δράσεις για την αντιμετώπισή της στις ψηφιακές πλατφόρμες, αποτελούν απειλή για την ελευθερία της πληροφόρησης, τον δημοκρατικό διάλογο και την ανεξαρτησία των μέσων ενημέρωσης, και έχουν αυξήσει την ανάγκη για παραδοσιακά μέσα ενημέρωσης υψηλής ποιότητας· λαμβάνοντας υπόψη ότι η ανάλυση των δεδομένων και οι αλγόριθμοι έχουν ολοένα μεγαλύτερο αντίκτυπο στις πληροφορίες στις οποίες έχουν πρόσβαση οι πολίτες·
- ΚΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η διάδοση, σε μαζική κλίμακα, ειδήσεων από διάφορες πηγές που είναι δύσκολο να επαληθευτούν, μαζί με τον αυξανόμενο ρόλο των πλατφορμών των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και των πλατφορμών ανταλλαγής μηνυμάτων έχει αρνητικό αντίκτυπο στα θεμελιώδη δικαιώματα των πολιτών της ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι η πανδημία COVID-19 έχει επιταχύνει τον αντίκτυπο της παραπληροφόρησης στο διαδίκτυο, ορισμένες φορές με σοβαρές συνέπειες για τη δημόσια υγεία, και έχει καταστήσει ακόμη σφαιρότερη την ανάγκη της διασφάλισης ελεύθερης και ανεξάρτητης πληροφόρησης για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων των πολιτών· λαμβάνοντας υπόψη ότι η απουσία συντονισμένης στρατηγικής επικοινωνίας σε επίπεδο ΕΕ έχει ευνοήσει το κύμα παραπληροφόρησης σχετικά με την πανδημία, ιδίως στις πλατφόρμες των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και τις πλατφόρμες ανταλλαγής μηνυμάτων·
- ΚΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η παραπληροφόρηση και η εσφαλμένη πληροφόρηση που σχετίζονται με την COVID-19 ενδέχεται να προκαλέσουν πανικό και κοινωνική διχόνοια και πρέπει να αντιμετωπιστούν· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα μέτρα για την καταπολέμηση της παραπληροφόρησης και της εσφαλμένης πληροφόρησης δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως πρόσχημα για την επιβολή δυσανάλογων περιορισμών στην ελευθερία του Τύπου, για την υπονόμηση της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης και για τη διακινδύνευση της ασφάλειας των δημοσιογράφων· λαμβάνοντας υπόψη ότι από τις αναφορές προκύπτει ότι στα κράτη μέλη και σε γειτονικές περιφέρειες πραγματοποιούνται συντονισμένες εκστρατείες προώθησης

ψευδών πληροφοριών σχετικά με την υγεία και παραπληροφόρησης σχετικά με την ΕΕ και τους εταίρους της· λαμβάνοντας υπόψη ότι η Επιτροπή αναφέρθηκε στα φαινόμενα αυτά στην πρόσφατη κοινή ανακοίνωσή της για την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης για την COVID-19· λαμβάνοντας υπόψη ότι ορισμένες κυβερνήσεις εκμεταλλεύτηκαν τη νομοθεσία έκτακτης ανάγκης και, αν και ορισμένοι περιορισμοί θα είναι προσωρινοί, άλλοι κινδυνεύουν να παραταθούν πολύ μετά το πέρας της υγειονομικής κρίσης· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο πλουραλισμός των πηγών πληροφόρησης, η λογοδοσία και η θεσμική διαφάνεια αποτελούν πρωταρχικό αμυντικό φραγμό κατά της παραπληροφόρησης·

ΚΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα πραγματικά ανεξάρτητα, επαρκώς χρηματοδοτούμενα δημόσια μέσα ενημέρωσης που δραστηριοποιούνται στις διάφορες πλατφόρμες έχουν καίρια σημασία για τη λειτουργία της δημοκρατίας στην ΕΕ·

Ελευθερία των μέσων ενημέρωσης, πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης και προστασία των δημοσιογράφων στην Ευρώπη

1. επαναλαμβάνει τη συνεχιζόμενη βαθιά ανησυχία του για την κατάσταση της ελευθερίας των μέσων ενημέρωσης στην ΕΕ στο πλαίσιο των παραβιάσεων και των επιθέσεων που εξακολουθούν να διαπράττονται σε βάρος δημοσιογράφων και εργαζομένων στα μέσα ενημέρωσης σε ορισμένα κράτη μέλη λόγω της εργασίας τους, καθώς και για την αυξανόμενη δημόσια υποτίμηση και τη γενική αποδυνάμωση του επαγγέλματος, ιδίως σε βάρος της τοπικής, ερευνητικής και διασυνοριακής δημοσιογραφίας· τονίζει ότι, σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου της Ευρώπης, της 7ης Μαρτίου 2018, σχετικά με την πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης και τη διαφάνεια όσον αφορά την ιδιοκτησία των μέσων ενημέρωσης, τα κράτη μέλη είναι υποχρεωμένα να δημιουργήσουν ένα περιβάλλον ευνοϊκό για την ελευθερία της έκφρασης τόσο εντός όσο και εκτός του διαδικτύου, στο οποίο όλοι θα μπορούν να ασκούν το δικαίωμά τους στην ελευθερία της έκφρασης, και καλεί τα κράτη μέλη να στηρίζουν πλήρως και να εγκρίνουν τη σύσταση·
2. είναι βαθιά συγκλονισμένο από τη δολοφονία της Daphne Caruana Galizia στη Μάλτα και του Ján Kuciak και της αρραβωνιαστικιάς του Martina Kušnírová στη Σλοβακία για λόγους που σχετίζονται με το ερευνητικό τους έργο για την αποκάλυψη της διαφθοράς και άλλων εγκλημάτων, και επαναλαμβάνει ότι είναι σημαντικό να διεξαχθεί ανεξάρτητη έρευνα ώστε να προσαχθούν στη δικαιοσύνη τα άτομα που διέπραξαν και σχεδίασαν τα εγκλήματα αυτά· καλεί τις εθνικές αρχές επιβολής του νόμου να συνεργαστούν πλήρως με την Ευρωπόλ και άλλους σχετικούς διεθνείς οργανισμούς στο πλαίσιο αυτό·
3. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι οι δημοσιογράφοι και οι εργαζόμενοι στα μέσα ενημέρωσης εργάζονται συχνά σε συνθήκες επισφάλειας, γεγονός που υπονομεύει την ικανότητά τους να εργάζονται σωστά και συνεπώς παρακωλύει την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης· τονίζει ότι οι κατάλληλες συνθήκες εργασίας των δημοσιογράφων και τους εργαζόμενους στα μέσα ενημέρωσης έχουν ζωτική σημασία για την προώθηση της υψηλής ποιότητας δημοσιογραφίας· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να προωθήσουν βιώσιμα μέτρα με στόχο τη χρηματοδότηση και τη στήριξη της υψηλής ποιότητας και ανεξάρτητης δημοσιογραφίας·
4. υπενθυμίζει τον καίριο ρόλο που διαδραματίζει η ερευνητική δημοσιογραφία για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος μέσω της συγκέντρωσης και της

σύνδεσης των σχετικών πληροφοριών, αποκαλύπτοντας έτσι εγκληματικά δίκτυα και παράνομες δραστηριότητες· επισημαίνει το γεγονός ότι αυτές οι δραστηριότητες τους εκθέτουν σε αυξημένο προσωπικό κίνδυνο·

5. υπογραμμίζει τον καίριο ρόλο που διαδραματίζουν οι ερευνητές δημοσιογράφοι όσον αφορά τη λογοδοσία της εξουσίας και τη λειτουργία τους ως ελεγκτών της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου·
6. επαναλαμβάνει την έκκλησή του προς την Επιτροπή να αντιμετωπίσει τις απόπειρες των κυβερνήσεων των κρατών μελών να βλάψουν την ελευθερία και την πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης ως σοβαρή και συστηματική κατάχρηση εξουσίας και ως κάτι που αντίκειται στις θεμελιώδεις αξίες της ΕΕ, όπως κατοχυρώνονται στο άρθρο 2 ΣΕΕ· χαιρετίζει, ως εκ τούτου, την πρόθεση της Επιτροπής να συμπεριλάβει ειδικό κεφάλαιο για την παρακολούθηση της ελευθερίας και της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης στην ετήσια έκθεσή της σχετικά με την κατάσταση του κράτους δικαίου στην ΕΕ· προτείνει, στο πλαίσιο αυτό, μια προσέγγιση από τη βάση προς την κορυφή που θα αντικατοπτρίζει τις επιμέρους φωνές και την πολυμορφία προκειμένου να διασφαλίζει ότι οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι δημοσιογράφοι και ο τομέας των μέσων ενημέρωσης λαμβάνονται υπόψη αποτελεσματικά· ζητεί, επιπλέον, να ενταχθούν στο κεφάλαιο αυτό οι ειδικές συστάσεις ανά χώρα και οι αποτελεσματικές αποκρίσεις καθώς και μια αξιολόγηση της διαφάνειας της ιδιοκτησίας και του επιπέδου των κυβερνητικών παρεμβάσεων στα κράτη μέλη της ΕΕ· ενθαρρύνει την Επιτροπή να συνεργαστεί ενεργά με το Συμβούλιο της Ευρώπης για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και να διασφαλίσει τη συμπληρωματικότητα των μέτρων που θα ληφθούν· ζητεί από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να καταρτίσουν και να διατηρήσουν ένα αξιόπιστο πλαίσιο προστασίας της ελευθερίας και της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης· καλεί την Επιτροπή να επιδιώξει να θεσπίσει πρότυπα και σημεία αναφοράς για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης σε επίπεδο Ένωσης, καθώς και κίνητρα για μεγαλύτερη σύγκλιση μεταξύ των κρατών μελών· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να υποστηρίξουν πλήρως και να ενισχύσουν τα εργαλεία που έχουν ήδη αναπτυχθεί για την προώθηση και την προστασία των δικαιωμάτων και των ελευθεριών που κατοχυρώνονται στο άρθρο 11 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και στο άρθρο 10 της ΕΣΔΑ, όπως το Παρατηρητήριο για την πολυφωνία στα μέσα ενημέρωσης και την πλατφόρμα του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία της δημοσιογραφίας και την ασφάλεια των δημοσιογράφων, και να αντιδρούν άμεσα σε πιθανές απειλές και παραβιάσεις αυτών των δικαιωμάτων και ελευθεριών· ζητεί από την Επιτροπή να λάβει υπόψη τον αντίκτυπο των μέτρων έκτακτης ανάγκης που ελήφθησαν το 2020 στο πλαίσιο της COVID-19 για την ελευθερία του Τύπου, τη θεσμική διαφάνεια, τη λογοδοσία, την πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης και την ασφάλεια των δημοσιογράφων, μεταξύ άλλων μέσω της επισκόπησης των επιθέσεων σε βάρος δημοσιογράφων σε ολόκληρη την ΕΕ και των αποκρίσεων που είχαν τα κράτη μέλη εν προκειμένω· υπενθυμίζει το επανειλημμένο αίτημα του Κοινοβουλίου για έναν μόνιμο, ανεξάρτητο και ολοκληρωμένο μηχανισμό που να καλύπτει τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα στην ΕΕ· θεωρεί ότι ο μηχανισμός της ΕΕ για τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα πρέπει να κατοχυρώνει την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης, συμπεριλαμβανομένης της καλλιτεχνικής ελευθερίας, ως θεμελιώδη πυλώνα ενός δημοκρατικού συστήματος· καλεί, στο πλαίσιο αυτό, την Επιτροπή να συλλέξει πληροφορίες και στατιστικά στοιχεία σχετικά με την ελευθερία και την πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης σε όλα τα κράτη μέλη·

7. επισημαίνει τον αναντικατάστατο ρόλο των δημόσιων μέσων ενημέρωσης και τονίζει ότι είναι σημαντικό να διασφαλίζεται και να διατηρείται η ανεξαρτησία τους από πολιτικές παρεμβάσεις· επισημαίνει, επιπλέον, την ανάγκη διασφάλισης της οικονομικής ανεξαρτησίας των ιδιωτικών φορέων της αγοράς και των προϋποθέσεων για τη βιωσιμότητα των δραστηριοτήτων τους προκειμένου να αποφεύγεται η άσκηση επιρροής στα μέσα ενημέρωσης· επαναλαμβάνει την έκκληση του Κοινοβουλίου για ένα φιλόδοξο σχέδιο δράσης της ΕΕ για τα μέσα ενημέρωσης σε αυτό το πλαίσιο· καταδικάζει τις προσπάθειες ορισμένων κυβερνήσεων κρατών μελών να φιμώσουν τα ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης που ασκούν κριτική και να υπονομεύσουν την ελευθερία και την πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης· προειδοποιεί για τις απόπειρες έμμεσου περιορισμού αυτών των μέσων ενημέρωσης μέσω χρηματοδοτικής στήριξης, και καταδικάζει, ιδίως, τις προσπάθειες ελέγχου των δημόσιων μέσων ενημέρωσης· αποδοκιμάζει το γεγονός ότι σε ορισμένα κράτη μέλη οι δημόσιες ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις αποτελούν πλέον παράδειγμα φιλοκυβερνητικής προπαγάνδας, η οποία συχνά αποκλείει την αντιπολίτευση και τις μειονοτικές ομάδες από την κοινωνία ή τις παρουσιάζει σε δυσφημιστικό πλαίσιο και μάλιστα σε ορισμένες περιπτώσεις υποκινεί βία· υπογραμμίζει ότι σε ορισμένα κράτη μέλη, ιδίως σε αγροτικές περιοχές, η πρόσβαση σε πληροφόρηση περιορίζεται στη δημόσια προπαγάνδα και ότι τα γλωσσικά εμπόδια περιορίζουν την πρόσβαση σε διεθνείς ειδήσεις· υπενθυμίζει ότι η πρόσβαση στην ενημέρωση και στην υψηλής ποιότητας δημοσιογραφία είναι εξέχουσας σημασίας για τη δημοκρατία· επισημαίνει την έλλειψη υποχρεωτικής ανάλυσης περιεχομένου για τα μέσα ενημέρωσης σε ορισμένα κράτη μέλη, που θα παρείχε συγκρίσιμα δημόσια δεδομένα σχετικά με την ισόρροπη ύπαρξη φιλοκυβερνητικών φωνών και φωνών της αντιπολίτευσης στην τηλεόραση και στο ραδιόφωνο, ιδίως κατά τη διάρκεια προεκλογικών εκστρατειών·
8. εφιστά την προσοχή στις συστάσεις που περιλαμβάνονται στο ψήφισμα 2255 της ΚΣΣΕ, της 23ης Ιανουαρίου 2019, με το οποίο τα κράτη μέλη καλούνται να εγγυηθούν τη συντακτική ανεξαρτησία, καθώς και επαρκή και σταθερή χρηματοδότηση των δημόσιων μέσων ενημέρωσης· τονίζει ότι τα εθνικά, περιφερειακά και τοπικά μέσα ενημέρωσης, και ιδίως τα δημόσια μέσα ενημέρωσης, έχουν σημαντική ευθύνη να εξυπηρετούν το δημόσιο συμφέρον και να αποτυπώνουν επαρκώς την πολιτισμική, γλωσσική, κοινωνική και πολιτική πολυμορφία των κοινωνιών μας· τονίζει ότι ο ρόλος των δημόσιων μέσων ενημέρωσης ως έμπιστων παρόχων που εργάζονται προς το δημόσιο συμφέρον θα βελτιωνόταν μέσω κατάλληλης και βιώσιμης χρηματοδότησης, απαλλαγμένης από πολιτικές παρεμβάσεις στα κράτη μέλη· καλεί, ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη να χρησιμοποιήσουν μοντέλα χρηματοδότησης στα οποία τα δημόσια μέσα ενημέρωσης χρηματοδοτούνται από πηγές ανεξάρτητες από τη λήψη πολιτικών αποφάσεων· τονίζει την καίρια ανάγκη για προστασία των ανεξάρτητων αρχών και για διασφάλιση ισχυρής, ανεξάρτητης εποπτείας των μέσων ενημέρωσης από αδικαιολόγητη κρατική και εμπορική παρέμβαση και από προσπάθειες επηρεασμού των συντακτικών πολιτικών· καλεί την Επιτροπή να υποβάλει νομικό πλαίσιο για την εποπτεία των λειτουργιών των δημόσιων παρόχων μέσων ενημέρωσης, συμπεριλαμβανομένου του κατά πόσον πληρούν τα κριτήρια της συνετής διαχείρισης και της χρηματοδότησης βάσει καθηκόντων, καθώς και κατά πόσον οι υπηρεσίες τους πληρούν τις προσδοκίες της τεκμηριωμένης, δίκαιης και δεοντολογικής δημοσιογραφίας·
9. καταγγέλλει την έλλειψη ισορροπημένου πολιτικού διαλόγου μεταξύ των μέσων ενημέρωσης ορισμένων κρατών μελών και το γεγονός ότι στην πράξη ισχύουν περιορισμοί στην πληροφόρηση με πολιτικά κίνητρα, όπως η απόρριψη της

δυνατότητας πρόσβασης σε δεδομένα δημόσιου ενδιαφέροντος, η χρήση τακτικών καθυστέρησης, ο αδικαιολόγητος περιορισμός του εύρους των πληροφοριών που ζητούνται, η απαγόρευση εισόδου των δημοσιογράφων σε δημόσιους χώρους, συμπεριλαμβανομένων των κοινοβουλίων, ο περιορισμός των δυνατοτήτων των δημοσιογράφων για συνεντεύξεις με πολιτικούς και μέλη της κυβέρνησης και η αποφυγή των συνεντεύξεων σε μέσα ενημέρωσης εκτός των φιλοκυβερνητικών ομίλων, ακόμα και σε αυτά που διαθέτουν σημαντική προβολή σε εθνικό επίπεδο· τονίζει ότι οι δημόσιες αρχές πρέπει να διασφαλίζουν τη διαφάνεια ως προς τις δραστηριότητές τους, βοηθώντας έτσι στην εδραίωση της εμπιστοσύνης του κοινού, δεδομένου ότι η ελεύθερη κυκλοφορία των πληροφοριών βοηθά στην προστασία της ζωής και της υγείας, και διευκολύνει και προάγει την κοινωνική, οικονομική και πολιτική συζήτηση και τη λήψη αποφάσεων· καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι οι δημοσιογράφοι και τα μέσα ενημέρωσης έχουν ουσιαστική πρόσβαση στις κοινοβουλευτικές συζητήσεις, στους βουλευτές και σε υψηλόβαθμα κυβερνητικά στελέχη, σε δεδομένα δημόσιου ενδιαφέροντος καθώς και σε δημόσιες εκδηλώσεις και συνεντεύξεις Τύπου, ιδίως εκείνες των κυβερνήσεων, καθώς η έλλειψη τέτοιας πρόσβασης περιορίζει σε σοβαρό βαθμό την έννοια της ελευθερίας των μέσων ενημέρωσης·

10. επαναλαμβάνει τις ανησυχίες του για το γεγονός ότι σε εθνικό επίπεδο εντός της ΕΕ υπάρχει έλλειψη ειδικών νομικών πλαισίων ή πλαισίων πολιτικής που προστατεύουν τους δημοσιογράφους και τους εργαζομένους των μέσων ενημέρωσης από τη βία, τις απειλές και τον εκφοβισμό· καλεί τα δημόσια πρόσωπα και τους εκπροσώπους των αρχών να απέχουν από τη δυσφήμιση των δημοσιογράφων, διότι αυτό υπονομεύει την εμπιστοσύνη της κοινωνίας στα μέσα ενημέρωσης· υπογραμμίζει τον σημαντικό ρόλο που διαδραματίζουν οι δημοσιογράφοι στην κάλυψη διαμαρτυριών και διαδηλώσεων και ζητεί την προστασία τους ούτως ώστε να μπορούν να ασκούν τα καθήκοντά τους χωρίς φόβο· ζητεί από τα κράτη μέλη να παρέχουν ειδικά προγράμματα κατάρτισης για τις αρχές επιβολής του νόμου που είναι αρμόδιες για την προστασία των δημοσιογράφων· καλεί τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να διασφαλίσουν – στη νομοθεσία και στην πράξη – την αποτελεσματική προστασία και ασφάλεια των δημοσιογράφων και άλλων παραγόντων των μέσων ενημέρωσης, καθώς και των πηγών τους, μεταξύ άλλων σε διασυνοριακό πλαίσιο· πιστεύει ακράδαντα, εν προκειμένω, ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να απαγορεύσουν τη χρήση ιδιωτικών ερευνητών ως μέσου εκφοβισμού με σκοπό την απόκτηση πληροφοριών σχετικά με τους δημοσιογράφους υπό την επαγγελματική τους ιδιότητα ή σχετικά με τις πηγές τους·
11. εκφράζει τη βαθιά ανησυχία του για τις αυξανόμενες πολιτικές επιθέσεις στα μέσα ενημέρωσης και εκφράζει τη λύπη του για την έλλειψη προστασίας των δημοσιογραφικών πηγών· υπενθυμίζει την υποχρέωση των κρατών μελών να διενεργούν έγκαιρες, αμερόληπτες και αποτελεσματικές έρευνες σχετικά με τις επιθέσεις, όπως απειλές, δολοφονίες, παρενόχληση, εκφοβισμό και κακομεταχείριση εναντίον δημοσιογράφων και ζητεί από τα κράτη μέλη να ενισχύσουν τις προσπάθειες ώστε να μπει τέλος στις απειλές και τις επιθέσεις σε βάρος των δημοσιογράφων και των εργαζόμενων στα μέσα ενημέρωσης, να διασφαλιστεί η λογοδοσία και να εξασφαλιστεί ότι τα θύματα και οι οικογένειές τους θα έχουν πρόσβαση στα κατάλληλα ένδικο μέσα· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι οι μηχανισμοί υποβολής στοιχείων είναι προσβάσιμοι· ζητεί την εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών της ΕΕ στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για την ελευθερία της έκφρασης εντός και εκτός διαδικτύου που επισημαίνουν ότι η ΕΕ θα λάβει όλα τα κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίσει την προστασία των δημοσιογράφων, τόσο από άποψη προληπτικών μέτρων όσο και ενθαρρύνοντας τις αποτελεσματικές έρευνες σε περιπτώσεις

παραβιάσεων· επισημαίνει ότι οι γυναίκες δημοσιογράφοι είναι ιδιαίτερα ευάλωτες σε παρενόχληση και εκφοβισμό και, συνεπώς, θα πρέπει να απολαμβάνουν πρόσθετες διασφαλίσεις· εκφράζει τη βαθιά ανησυχία του για την αύξηση των επιθέσεων κατά γυναικών δημοσιογράφων και εργαζομένων στα μέσα ενημέρωσης· επαναλαμβάνει την έκκλησή του προς τα κράτη μέλη για υιοθέτηση μιας προσέγγισης που θα λαμβάνει υπόψη τη διάσταση του φύλου κατά την εξέταση μέτρων σχετικά με την ασφάλεια των δημοσιογράφων·

12. καλεί τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν πλήρως τη σύσταση του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με την προστασία της δημοσιογραφίας και την ασφάλεια των δημοσιογράφων και άλλων παραγόντων των μέσων ενημέρωσης, και να μεταφέρουν το συντομότερο δυνατό στο εθνικό τους δίκαιο την οδηγία (ΕΕ) 2019/1937 σχετικά με την προστασία των προσώπων που αναφέρουν παραβάσεις του δικαίου της Ένωσης, με στόχο τον καθορισμό ελάχιστων κοινών προτύπων προκειμένου να εξασφαλιστεί υψηλό επίπεδο προστασίας των μαρτύρων δημόσιου συμφέροντος· επισημαίνει ότι η καταγγελία δυσλειτουργιών είναι ουσιαστικής σημασίας για την ερευνητική δημοσιογραφία και την ελευθερία του Τύπου·
13. καταδικάζει τη χρήση των SLAPP για τη φίμωση ή τον εκφοβισμό ερευνητών δημοσιογράφων και μέσων ενημέρωσης και τη δημιουργία κλίματος φόβου σχετικά με την καταγγελία ορισμένων θεμάτων από μέρους τους· επαναλαμβάνει έντονα την έκκλησή του προς την Επιτροπή να υποβάλει ολοκληρωμένη πρόταση νομοθετικής πράξης προκειμένου να θεσπιστούν ελάχιστα πρότυπα κατά των πρακτικών SLAPP σε ολόκληρη την ΕΕ·
14. υπενθυμίζει τις τελικές συστάσεις της ειδικής επιτροπής για το οργανωμένο έγκλημα, τη διαφθορά και τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες (CRIM) που περιέχονται στο ψήφισμά της, της 23ης Οκτωβρίου 2013, σχετικά με το οργανωμένο έγκλημα, τη διαφθορά και τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, σύμφωνα με τις οποίες οι νόμοι για τη δυσφήμιση και τη συκοφαντία αποτρέπουν την πιθανή αναφορά υποθέσεων διαφθοράς· επαναλαμβάνει, συνεπώς, την έκκλησή του προς όλα τα κράτη μέλη να αποποινικοποιήσουν τη δυσφήμιση και τη συκοφαντία στο νομικό τους σύστημα, τουλάχιστον για τις περιπτώσεις που περιλαμβάνουν ισχυρισμούς για την ύπαρξη οργανωμένου εγκλήματος, διαφθοράς και νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες στα κράτη μέλη και στο εξωτερικό·
15. καλεί την Επιτροπή να δημιουργήσει ανοιχτή τηλεφωνική γραμμή της ΕΕ ως μηχανισμό ταχείας απόκρισης για δημοσιογράφους που ζητούν προστασία και να διασφαλίσει ότι θα δίνεται η δέουσα προσοχή στην κατάστασή τους·
16. τονίζει ότι η υπερβολική συγκέντρωση της ιδιοκτησίας στους τομείς παραγωγής και διανομής περιεχομένου ενδέχεται να απειλήσει την πρόσβαση των πολιτών σε ένα ευρύ φάσμα περιεχομένου· υπογραμμίζει ότι η πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης, η οποία εξαρτάται από την ύπαρξη πολυμορφίας στην ιδιοκτησία και το περιεχόμενο των μέσων ενημέρωσης, καθώς και από την ανεξάρτητη δημοσιογραφία, είναι καίριας σημασίας για να αντιμετωπίζεται η διάδοση της παραπληροφόρησης και να διασφαλίζεται η ορθή ενημέρωση των Ευρωπαίων πολιτών· υπενθυμίζει ότι σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Παρατηρητηρίου για την πολυφωνία στα μέσα ενημέρωσης για το 2020, η συγκέντρωση της ιδιοκτησίας των μέσων ενημέρωσης εξακολουθεί να αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους κινδύνους για την πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης και

θεωρείται ότι δημιουργεί εμπόδια στην ποικιλομορφία της πληροφόρησης· καλεί τα κράτη μέλη να εγκρίνουν και να θέσουν σε εφαρμογή κανονιστικά πλαίσια για την ιδιοκτησία των μέσων ενημέρωσης, ώστε να αποφευχθεί η οριζόντια συγκέντρωση της ιδιοκτησίας στον τομέα των μέσων ενημέρωσης και να διασφαλιστεί η διαφάνεια και η δημοσιοποίηση των πληροφοριών που αφορούν την ιδιοκτησία, τις πηγές χρηματοδότησης και τη διοίκηση των μέσων ενημέρωσης και η εύκολη πρόσβαση των πολιτών σε αυτές τις πληροφορίες· καλεί την Επιτροπή να παρακολουθεί την εφαρμογή σε επίπεδο κρατών μελών των υφιστάμενων μέσων της ΕΕ κατά της συγκέντρωσης της ιδιοκτησίας και των παράνομων κρατικών ενισχύσεων προκειμένου να αυξηθεί η ποικιλομορφία στο τοπίο των μέσων ενημέρωσης· καταδικάζει κάθε απόπειρα μονοπώλησης της ιδιοκτησίας των μέσων ενημέρωσης στα κράτη μέλη ή άσκησης πολιτικής παρέμβασης στη διαχείριση των μέσων ενημέρωσης· ζητεί από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να ενεργήσουν γρήγορα και αποφασιστικά για την αύξηση της διαφάνειας όσον αφορά την ιδιοκτησία των μέσων ενημέρωσης και τις χρηματοδοτικές πηγές που χρησιμοποιούν οι ιδιοκτήτες των μέσων ενημέρωσης· καλεί την Επιτροπή να ενισχύσει τις προσπάθειες για τη διασφάλιση της προορατικής δημοσίευσης από τα μέσα ενημέρωσης πληροφοριών σχετικά με τις δομές ιδιοκτησίας τους, μεταξύ άλλων σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους, και της θέσπισης σαφών κανόνων για την πρόληψη μεταξύ άλλων δυνητικών συγκρούσεων συμφέροντος στο πλαίσιο των δομών ιδιοκτησίας των μέσων ενημέρωσης, με ειδική έμφαση στην αποφυγή των πολιτικών παρεμβάσεων· καταδικάζει την υπερβολική παρέμβαση των κυβερνήσεων στην πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης μέσω των δημόσιων διαφημίσεων· καλεί την Επιτροπή να παρακολουθεί στενά τη χρήση των πόρων της ΕΕ που διατίθενται για τη στήριξη των ελεύθερων και ανεξάρτητων μέσων ενημέρωσης προκειμένου να διοχετεύονται οι πόροι σε εκείνους που τους χρειάζονται· επισημαίνει εν προκειμένω ότι τα χρήματα της ΕΕ δεν μπορούν να δαπανώνται σε κρατικά ελεγχόμενα μέσα ενημέρωσης και μέσα που διακινούν πολιτική προπαγάνδα·

17. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι σε ορισμένα κράτη μέλη οι ρυθμιστικοί φορείς των μέσων ενημέρωσης έχουν περιέλθει υπό κρατική επιρροή και λειτουργούν μεροληπτικά σε βάρος των μέσων ενημέρωσης που ασκούν κριτική στην κυβέρνηση·
18. εκφράζει την ανησυχία του για τις προσπάθειες εκμετάλλευσης της πανδημίας COVID-19 για την τιμωρία ανεξάρτητων μέσων ενημέρωσης και μέσων ενημέρωσης που ασκούν κριτική και για την εισαγωγή περιορισμών στην πρόσβαση των μέσων ενημέρωσης σε κυβερνητικές αποφάσεις και ενέργειες και στον έλεγχο αυτών εκ μέρους τους, κάτι που καταπιέζει ή περιορίζει τους μηχανισμούς θεσμικής διαφάνειας μέσω της έγκρισης έκτακτων μέτρων και παρεμποδίζει τη σωστή και εμπειριστατωμένη συζήτηση σχετικά με τις ενέργειες αυτές· τονίζει τον ρόλο της δημοσιογραφίας και της ελεύθερης ροής πληροφοριών ως ουσιαστικής σημασίας για τις προσπάθειες της ΕΕ να περιορίσει την πανδημία COVID-19· τονίζει ότι η δημοσιογραφία εκτελεί επίσης μια καίρια λειτουργία σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης για τη δημόσια υγεία· καλεί την Επιτροπή να παρακολουθεί με ολοκληρωμένο τρόπο τέτοιου είδους πρακτικές των εθνικών κυβερνήσεων και να συμπεριλαμβάνει τα αποτελέσματα στις ετήσιες εκθέσεις της σχετικά με το κράτος δικαίου·
19. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να θεσπίσουν επείγοντως ενωσιακές και εθνικές δέσμες μέτρων ανάκαμψης έκτακτης ανάγκης με σκοπό την προστασία των θέσεων εργασίας και των μέσων διαβίωσης των δημοσιογράφων και των εργαζομένων στα μέσα ενημέρωσης, τη στήριξη των εταιρειών και τη χρηματοδότηση των δημόσιων μέσων ενημέρωσης μέσω του σχεδίου ανάκαμψης για την COVID-19 με πλήρη

σεβασμό των κανόνων της ΕΕ περί ανταγωνισμού· επισημαίνει ότι κατά τη διάρκεια της κρίσης COVID-19 ορισμένα μέσα ενημέρωσης και τοπικές ιδίως πλατφόρμες μέσων ενημέρωσης υπολόγισαν απώλειες σε ποσοστό έως και 80 %¹ των εσόδων τους λόγω της μείωσης των διαφημίσεων· τονίζει ότι ενώπιον της πανδημίας οι Ευρωπαίοι πολίτες χρειάζονται επαγγελματίες, οικονομικά ασφαλείς και ανεξάρτητους δημοσιογράφους· επαναλαμβάνει, στο πλαίσιο αυτό, την έκκλησή του για τη δημιουργία ενός μόνιμου ευρωπαϊκού ταμείου για τους δημοσιογράφους στο πλαίσιο του επόμενου ΠΔΠ (2021-2027), όπως αναδιατυπώθηκε μετά την κρίση COVID-19, το οποίο θα προσφέρει άμεση οικονομική στήριξη σε ανεξάρτητους δημοσιογράφους και μέσα ενημέρωσης, ελεύθερους επαγγελματίες και αυτοαπασχολούμενους των μέσων ενημέρωσης· υπογραμμίζει ότι η διαχείριση της χρηματοδότησης θα πρέπει να γίνεται από ανεξάρτητους οργανισμούς προκειμένου να αποφεύγεται οποιαδήποτε παρέμβαση στη λήψη συντακτικών αποφάσεων και ότι θα πρέπει να παρέχεται στήριξη μόνο σε εκείνα τα δημόσια και εμπορικά μέσα ενημέρωσης που είναι πραγματικά ανεξάρτητα και ελεύθερα από κυβερνητική ή οποιαδήποτε άλλη παρέμβαση· υπενθυμίζει ότι θα πρέπει επίσης να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στις ανεξάρτητες νεοφυείς εταιρείες στον τομέα των μέσων ενημέρωσης, ιδίως σε τοπικό επίπεδο, στα κράτη μέλη όπου η κατάσταση της ελευθερίας των μέσων έχει επιδεινωθεί τα τελευταία έτη, η συγκέντρωση της ιδιοκτησίας των μέσων έχει αυξηθεί σημαντικά και τα δημόσια μέσα ενημέρωσης απειλούνται από πολιτική επιρροή·

20. επαναλαμβάνει, εν προκειμένω, την έκκλησή του για ένα φιλόδοξο σχέδιο δράσης της ΕΕ για τα μέσα ενημέρωσης με σκοπό τη στήριξη της ανάπτυξης ενός δυναμικού και πλουραλιστικού τοπίου των μέσων ενημέρωσης·
21. ζητεί ένα φιλόδοξο ΠΔΠ με αυξημένα κονδύλια για τη στήριξη των μέσων ενημέρωσης και της ανεξάρτητης δημοσιογραφίας, και ιδίως της ανεξάρτητης δημοσιογραφίας· τονίζει τη σημασία της καινοτομίας στη δημοσιογραφία και στα ειδησεογραφικά μέσα ενημέρωσης που θα μπορούσε να προαχθεί μέσω χρηματοδότησης από την ΕΕ· σημειώνει με ανησυχία τις δημοσιονομικές περικοπές που προβλέπονται στην αναθεωρημένη πρόταση προϋπολογισμού της Επιτροπής για τα προγράμματα «Δημιουργική Ευρώπη» και «Δικαιοσύνη, δικαιώματα και αξίες»·
22. επικροτεί θερμά τη διάθεση πόρων της ΕΕ για να καταστεί δυνατή η έναρξη έργων, όπως ο πανευρωπαϊκός μηχανισμός ταχείας απόκρισης για παραβιάσεις της ελευθερίας του Τύπου και των μέσων ενημέρωσης και η δημιουργία ενός διασυνοριακού ταμείου για την ερευνητική δημοσιογραφία, με σκοπό την ενίσχυση της ελευθερίας και της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης·
23. υπογραμμίζει ότι τα μέσα ενημέρωσης έχουν να διαδραματίσουν ισχυρό ρόλο στην προώθηση της ισότητας των φύλων και της καταπολέμησης των διακρίσεων· παροτρύνει την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αναλάβουν ενεργό δράση για την προώθηση της ισότητας των φύλων στον τομέα των μέσων ενημέρωσης, ούτως ώστε περισσότερες γυναίκες να μπορέσουν να βρεθούν σε δημιουργικές θέσεις ή θέσεις

¹ Βλ. The Economist, «The newspaper industry is taking a battering» (Ο τομέας των εφημερίδων δέχεται πλήγμα), 18 Απριλίου 2020 και News Media Europe, «COVID-19 and the news media: journalism always comes at a cost» (COVID-19 και ειδησεογραφικά μέσα ενημέρωσης: η δημοσιογραφία πάντα ενέχει κόστος), 24 Μαρτίου 2020.

λήψης αποφάσεων, γεγονός που θα επέτρεπε στα μέσα ενημέρωσης να συμβάλουν στη μείωση των έμφυλων στερεότυπων·

Ρητορική μίσους

24. καταδικάζει όλα τα περιστατικά εγκλημάτων μίσους, ρητορικής μίσους και αβάσιμων κατηγοριών ή κατηγοριών που διατυπώνονται κακόπιιστα¹, τόσο εντός όσο και εκτός διαδικτύου, τα οποία έχουν σαν κίνητρο διακρίσεις για οποιονδήποτε λόγο όπως το φύλο, η φυλή, το χρώμα, η εθνοτική καταγωγή ή κοινωνική προέλευση, τα γενετικά χαρακτηριστικά, η γλώσσα, η θρησκεία ή οι πεποιθήσεις, τα πολιτικά φρονήματα ή κάθε άλλη γνώμη, η ιδιότητα μέλους εθνικής μειονότητας, η περιουσία, η γέννηση, η αναπηρία, η ηλικία ή ο σεξουαλικός προσανατολισμός, και τα οποία σημειώνονται στην ΕΕ ή αλλού· εκφράζει ανησυχία για τα εγκλήματα μίσους και τα εγκλήματα που σχετίζονται με παρακίνηση σε διακρίσεις ή βία που σημειώθηκαν κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19, οδηγώντας στον στιγματισμό ορισμένων ιδιαίτερα ευάλωτων ατόμων·
25. εκφράζει τη λύπη του για τα αυξανόμενα επίπεδα ρητορικής μίσους που χρησιμοποιούνται στην πολιτική επικοινωνία από κυβερνήσεις και πολιτικά κόμματα σε ολόκληρη την ΕΕ· καλεί τα κράτη μέλη να καταδικάζουν σθεναρά και να τιμωρούν τα εγκλήματα μίσους, τη ρητορική μίσους και την αναζήτηση εξιλαστήριων θυμάτων από πολιτικούς και δημόσιους αξιωματούχους σε όλα τα επίπεδα και σε όλα τα είδη των μέσων ενημέρωσης, καθώς τα φαινόμενα αυτά κανονικοποιούν άμεσα και ενισχύουν το μίσος και τη βία στην κοινωνία, καθώς και να απέχουν από ρητορική που εισάγει διακρίσεις και υποκινεί στην κυβερνητική επικοινωνία, καθώς είναι επιζήμια για την κοινωνία· τονίζει ότι οι κυρώσεις θα πρέπει να συνάδουν πάντα με τα διεθνή πρότυπα για την ελευθερία έκφρασης· ζητεί επίσης από τα κράτη μέλη, εντός των ορίων που θέτει ο νόμος, να διασφαλίζουν και να ενθαρρύνουν την ελευθερία έκφρασης, συμπεριλαμβανομένης της καλλιτεχνικής ελευθερίας, η οποία είναι θεμελιώδης για τον δυναμικό δημοκρατικό διάλογο· υπενθυμίζει ότι η ρατσιστική και ξενοφοβική ρητορική δεν καλύπτεται από την ελευθερία της έκφρασης·
26. επαναλαμβάνει την έκκλησή του προς τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν και να επιβάλουν περαιτέρω μέτρα για την πρόληψη, την καταδίκη και την καταπολέμηση της ρητορικής μίσους και των εγκλημάτων μίσους, ώστε να καταπολεμήσουν τη διάδοση της ρητορικής μίσους και της βίας εντός και εκτός του διαδικτύου, διασφαλίζοντας επίσης ότι η επιβολή του νόμου εφαρμόζει αποτελεσματικές πρακτικές καταγραφής της ρητορικής μίσους βάσει των αρχών που έχουν εγκριθεί από την ομάδα υψηλού επιπέδου της ΕΕ για την καταπολέμηση του ρατσισμού, της ξενοφοβίας και άλλων μορφών μισαλλοδοξίας·
27. επισημαίνει ότι η ρητορική μίσους στο διαδίκτυο εξαπλώνεται όλο και περισσότερο τα τελευταία χρόνια, καθώς μεμονωμένα άτομα και αποσταθεροποιητικοί παράγοντες χρησιμοποιούν την ισχύ των διαδικτυακών πλατφορμών για να διαδώσουν πληροφορίες που διέπονται από ρητορική μίσους· τονίζει ότι αυτό βλάπτει το συλλογικό δημόσιο συμφέρον, καθώς το επιβλαβές περιεχόμενο υπονομεύει τη διεξαγωγή δημόσιου διαλόγου με σεβασμό και ειλικρίνεια, και θέτει σε κίνδυνο τη δημόσια ασφάλεια,

¹ Απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, της 23ης Απριλίου 1992, προσφυγή αριθ. 11798/85, σκέψη 46.

δεδομένου ότι η ρητορική μίσους στο διαδίκτυο μπορεί να υποκινήσει βία στον πραγματικό κόσμο·

28. επισημαίνει ότι το νομικό πλαίσιο για την αντιμετώπιση της ρητορικής μίσους και των διακρίσεων θα πρέπει να ενισχυθεί· επαναλαμβάνει την έκκλησή του να συνεχιστούν για τον σκοπό αυτό οι διαπραγματεύσεις σχετικά με την οριζόντια οδηγία κατά των διακρίσεων·
29. επαναλαμβάνει την έκκλησή του προς την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να λάβουν μέτρα για την αύξηση της ασφάλειας των γυναικών στους δημόσιους χώρους και στο διαδίκτυο, να αντιμετωπίσουν τις αναδυόμενες μορφές έμφυλης βίας, όπως η διαδικτυακή επίμονη παρακολούθηση και η διαδικτυακή παρενόχληση, και να θεσπίσουν ολοκληρωμένους μηχανισμούς για την παροχή βοήθειας στα θύματα αυτών των ειδών βίας·
30. επαναλαμβάνει την έκκλησή του προς την Επιτροπή και το Συμβούλιο να ενεργοποιήσουν τη ρήτρα «γέφυρας» που προβλέπεται στο άρθρο 83 παράγραφος 1 ΣΛΕΕ, προκειμένου να συμπεριλάβουν τη βία κατά των γυναικών και των κοριτσιών και άλλες μορφές έμφυλης βίας (συμπεριλαμβανομένης της βίας στον κυβερνοχώρο) στον κατάλογο των εγκλημάτων που αναγνωρίζει η ΕΕ·
31. λαμβάνει υπό σημείωση τον κώδικα δεοντολογίας για την καταπολέμηση της παράνομης ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο, που προωθήθηκε από την Επιτροπή, και τον πέμπτο γύρο αξιολόγησής του, από τον οποίο προκύπτει ότι οι εταιρείες ΤΠ αφαιρούν κατά μέσο όρο το 71 % της παράνομης ρητορικής μίσους για την οποία ενημερώνονται· υπενθυμίζει ότι οι δημοσιογράφοι και οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών θα πρέπει να περιλαμβάνονται στις αξιολογήσεις και τις επανεξετάσεις του κώδικα δεοντολογίας και ότι οι εταιρείες ΤΠ που συμμετέχουν στον κώδικα δεοντολογίας επανεξετάζουν μόνο τις αιτήσεις αφαίρεσης βάσει των όρων και προϋποθέσεων τους και των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών· επισημαίνει το ευρύ περιθώριο διακριτικής ευχέρειας που έχουν οι ιδιωτικές εταιρείες κατά τον καθορισμό του τι είναι παράνομο· ενθαρρύνει όλες τις εταιρείες που διαχειρίζονται πλατφόρμες μέσων κοινωνικής δικτύωσης να συμμετάσχουν στον κώδικα δεοντολογίας·
32. επισημαίνει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν, με κάθε κατάλληλο τρόπο, ότι τα μέσα ενημέρωσης, συμπεριλαμβανομένων των διαδικτυακών μέσων και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, καθώς και οι διαφημίσεις δεν περιέχουν κανένα μήνυμα υποκίνησης βίας ή μίσους σε βάρος οποιουδήποτε ατόμου ή ομάδας ατόμων και ότι αυτό, που μπορεί να έχει άμεσο αντίκτυπο στη συμμετοχή αυτών των ατόμων στην κοινωνία των πολιτών· επαναλαμβάνει την έκκλησή του προς την Επιτροπή, τα κράτη μέλη και τις επιχειρήσεις μέσων κοινωνικής δικτύωσης να αντιμετωπίσουν την εξάπλωση του ρατσισμού, της ξενοφοβίας, της φοβίας κατά των ΛΟΑΔΜ και του θρησκευτικού μίσους στο διαδίκτυο, σε συνεργασία με τις συναφείς οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών· καλεί τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να συγκεντρώνουν περισσότερο αξιόπιστα δεδομένα σχετικά με την έκταση της ρητορικής μίσους και των εγκλημάτων μίσους·
33. εκφράζει την ανησυχία του για την ελλιπή καταγγελία των εγκλημάτων μίσους από τα θύματα επειδή οι αρχές δεν παρέχουν επαρκείς διασφαλίσεις και δεν διερευνούν δεόντως τα εγκλήματα μίσους ούτε βάζουν τέλος στην ατιμωρησία για τα εγκλήματα αυτά στα κράτη μέλη· καλεί τα κράτη μέλη να αναπτύξουν και να διαδώσουν εργαλεία

και μηχανισμούς για την καταγγελία των εγκλημάτων μίσους και της ρητορικής μίσους, και να εξασφαλίσουν ότι σε κάθε περίπτωση εικαζόμενου εγκλήματος μίσους ή ρητορικής μίσους διενεργείται αποτελεσματική έρευνα, δίωξη και δίκη·

Παραπληροφόρηση και ο ρόλος των πλατφορμών

34. σημειώνει ότι η νέα ψηφιακή τεχνολογία και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης έχουν ρόλο στο πρόβλημα της εξάπλωσης της παραπληροφόρησης και των ξένων παρεμβάσεων και έχουν κάνει τις διαδικτυακές πλατφόρμες να διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη δημοσίευση, τη διάδοση και την προβολή ειδήσεων και άλλου ενημερωτικού περιεχομένου· επαναλαμβάνει την ανησυχία του για την απειλή που δύναται να θέτει η παραπληροφόρηση για την ελευθερία της πληροφόρησης, την ελευθερία της έκφρασης, τον δημοκρατικό διάλογο, την ανεξαρτησία των μέσων ενημέρωσης και τη δημόσια υγεία· επισημαίνει ότι τα μέτρα για την καταπολέμηση της παραπληροφόρησης θα πρέπει να εστιάζουν στην προαγωγή μια πολυφωνίας απόψεων, μέσω της προώθησης της υψηλής ποιότητας δημοσιογραφίας που θα παρέχει αξιόπιστες, τεκμηριωμένες και επιβεβαιωμένες πληροφορίες, καθώς και στην προώθηση του γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας, και ότι τέτοιου είδους μέτρα πρέπει να παρέχουν εγγυήσεις για την ελευθερία της πληροφόρησης και την ελευθερία της έκφρασης·
35. ζητεί μεγαλύτερη συνεργασία μεταξύ διαδικτυακών πλατφορμών και αρχών επιβολής του νόμου ώστε να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά η διάδοση των μηνυμάτων που υποκινούν μίσος ή βία· τονίζει τη σημασία της άμεσης αφαίρεσης του παράνομου περιεχομένου προκειμένου να περιορίζεται η ανεξέλεγκτη εξάπλωσή του· σημειώνει, ωστόσο, ότι οι διαδικτυακές πλατφόρμες δεν μπορούν και δεν πρέπει να γίνουν ιδιωτικοί φορείς λογοκρισίας και ότι η αφαίρεση παράνομου περιεχομένου από διαδικτυακές πλατφόρμες πρέπει πάντα να υπόκειται σε διασφαλίσεις, συμπεριλαμβανομένης της αναθεώρησης από τα δικαστήρια των κρατών μελών, προκειμένου να προστατεύεται η ελευθερία της έκφρασης, συμπεριλαμβανομένης της καλλιτεχνικής ελευθερίας, το δικαίωμα στην ελεύθερη και ανεξάρτητη πληροφόρηση και τα θεμελιώδη δικαιώματα των πολιτών εν γένει· υπενθυμίζει ότι οι διαδικτυακές πλατφόρμες αποτελούν μέρος της διαδικτυακής δημόσιας σφαίρας, στην οποία λαμβάνει χώρα ο δημόσιος διάλογος· καλεί την Επιτροπή να εγγυηθεί διασφαλίσεις για τις πλατφόρμες προκειμένου να προαχθεί ο σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων και της ελευθερίας λόγου·
36. υπενθυμίζει ότι η κατάρτιση πολιτικού προφίλ, η παραπληροφόρηση και η χειραγώγηση πληροφοριών μπορούν να χρησιμοποιούνται από πολιτικά κόμματα και ιδιωτικές ή δημόσιες οντότητες, και επαναλαμβάνει την ανησυχία του για το γεγονός ότι συνεχώς έρχονται στο φως στοιχεία για ύπαρξη παρέμβασης, με ενδείξεις ξένης επιρροής, κατά την προεκλογική περίοδο όλων των μεγάλων εθνικών και ενωσιακών εκλογών, με μεγάλο μέρος αυτής της παρέμβασης να είναι προς όφελος αντιευρωπαϊκών και λαϊκιστών υποψηφίων που επιδιώκουν την πόλωση και την κατάργηση του ιδεολογικού πλουραλισμού και στοχοποιούν συγκεκριμένες μειονότητες και ευάλωτες ομάδες· υπογραμμίζει ότι η καταπολέμηση των παρεμβάσεων από τρίτους στο μέλλον θα αποτελεί θεμελιώδη θέμα προάσπισης των ευρωπαϊκών αρχών και της δημοκρατίας· υπογραμμίζει, στο πλαίσιο της έκτακτης ανάγκης της COVID-19, ότι η παραπληροφόρηση και οι αναφορές των μέσων ενημέρωσης που κάνουν επίκληση στο συναίσθημα και σχετίζονται με την πανδημία COVID-19 χρησιμοποιήθηκαν και από ακροδεξιές και λαϊκιστικές ομάδες και

πολιτικούς για να στοχοποιήσουν μειονοτικές ομάδες και να συμβάλουν στην αντιμεταναστευτική ρητορική, κάτι που οδήγησε σε αύξηση των περιστατικών ρατσιστικής και ξενοφοβικής ρητορικής μίσους, καθώς και σε διακρίσεις·

37. επισημαίνει ότι διάφορες μορφές εσφαλμένης πληροφόρησης και παραπληροφόρησης, καθώς και άλλες μορφές χειραγώγησης της πληροφορίας σε σχέση, μεταξύ άλλων, με την πανδημία COVID-19, συνεχίζουν να διαδίδονται σε όλο τον κόσμο, συχνά στοχεύουν στις πλέον ευπαθείς κοινότητες, και έχουν δυνητικά αρνητικές επιπτώσεις στη δημόσια ασφάλεια, την υγεία και την αποτελεσματική διαχείριση της κρίσης· είναι της άποψης ότι αυτές οι εκστρατείες παραπληροφόρησης αποσκοπούν στην αποδυνάμωση της δημοκρατικής διαδικασίας και της εμπιστοσύνης των πολιτών στους δημοκρατικούς θεσμούς των κρατών μελών· χαιρετίζει την κοινή ανακοίνωση της 10ης Ιουνίου 2020 σχετικά με την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης σχετικά με τη νόσο COVID-19· υπενθυμίζει ότι όλα τα μέτρα για την καταπολέμηση της παραπληροφόρησης, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που λαμβάνονται στο πλαίσιο της κατάστασης έκτακτης ανάγκης που προκάλεσε η COVID-19, πρέπει να είναι αναγκαία, αναλογικά, διαφανή, προσωρινά και να υπόκεινται σε τακτική εποπτεία, αποφεύγοντας τη δημιουργία κρατικού μονοπωλίου ή τη συγκέντρωση των πηγών πληροφόρησης, και σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να εμποδίζουν τους δημοσιογράφους και τους παράγοντες των μέσων ενημέρωσης να εκτελούν το έργο τους ή να οδηγούν σε αδικαιολόγητο αποκλεισμό περιεχομένου από το διαδίκτυο· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι ορισμένες διαδικτυακές πλατφόρμες αφαιρούν ή λογοκρίνουν περιεχόμενο, συμπεριλαμβανομένου του δημοσιογραφικού περιεχομένου, που σχετίζεται με την πανδημία COVID-19 βάσει αδιαφανών όρων και προϋποθέσεων που περιορίζουν άσκοπα την ελευθερία έκφρασης· τονίζει ότι η προσφυγή σε τέτοια μέτρα μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση ή τον περιορισμό της πρόσβασης σε σημαντικές πληροφορίες για τη δημόσια υγεία· επισημαίνει ότι τυχόν απόπειρες ποινικοποίησης της πληροφόρησης σχετικά με την πανδημία μπορεί να οδηγήσουν σε έλλειψη εμπιστοσύνης στη θεσμική πληροφόρηση, να καθυστερήσουν την πρόσβαση σε αξιόπιστες πληροφορίες και να παρεμποδίσουν την ελευθερία έκφρασης·
38. καταδικάζει τις θεωρίες συνωμοσίας και τις δημόσια χρηματοδοτούμενες εκστρατείες παραπληροφόρησης που αποσκοπούν στην απαξίωση της ΕΕ και την παραπλάνηση του κοινού σχετικά με τους στόχους και τις δραστηριότητές της· καλεί την Επιτροπή να καταδικάσει ανοιχτά και να καταρρίψει τα ψεύδη και την παραπληροφόρηση που διαδίδεται από κρατικές αρχές σχετικά με την ΕΕ και να δημοσιεύσει και να διανείμει τεκμηριωμένη απόκριση με σκοπό την ενημέρωση των πολιτών·
39. χαιρετίζει την πρωτοβουλία της Επιτροπής να παρουσιάσει ένα ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης για τη δημοκρατία, το οποίο αποσκοπεί στην αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης και στην προσαρμογή στις εξελισσόμενες απειλές και χειραγωγήσεις, καθώς και στην υποστήριξη των ελεύθερων και ανεξάρτητων μέσων ενημέρωσης· τονίζει, στο πλαίσιο αυτό, ότι η προστασία της ελευθερίας έκφρασης, συμπεριλαμβανομένων των ελεύθερων, ανεξάρτητων και οικονομικά βιώσιμων μέσων ενημέρωσης, της καλλιτεχνικής ελευθερίας, του περιεχομένου που είναι σχετικό με τα θεμελιώδη δικαιώματα και του δημοκρατικού διαλόγου με ταυτόχρονη καταπολέμηση της ρητορικής μίσους και της παραπληροφόρησης αποτελεί θεμελιώδη παράγοντα για την προάσπιση του κράτους δικαίου και της δημοκρατίας στην ΕΕ· επισημαίνει με ανησυχία ότι σύμφωνα με μελέτη του Παγκόσμιου Δείκτη Παραπληροφόρησης (GDI), οι ιστότοποι που διαδίδουν παραπληροφόρηση στην ΕΕ έχουν ετήσια έσοδα άνω των 70 εκατομμυρίων EUR από διαφημίσεις· επισημαίνει τον δυνητικά αρνητικό αντίκτυπο

των επιχειρηματικών μοντέλων που βασίζονται σε μικροστοχευμένη διαφήμιση· επιβεβαιώνει ότι ο γενικός κανονισμός για την προστασία δεδομένων¹ προβλέπει το δικαίωμα των ατόμων να μην υπόκεινται σε εκτεταμένη διαδικτυακή παρακολούθηση σε ιστοτόπους και εφαρμογές· καλεί την Επιτροπή να ασχοληθεί περαιτέρω με τις ψηφιακές πλατφόρμες σε αυτό το πλαίσιο και να ενισχύσει τις προσπάθειες προκειμένου να επιβληθεί η απαγόρευση αυτών των πρακτικών, να καταπολεμηθεί η στρατηγική, αυτόματη προώθηση της παραπληροφόρησης μέσω της χρήσης μποτ ή ψευδών προφίλ στο διαδίκτυο, και να αυξηθεί η διαφάνεια όσον αφορά τη χρηματοδότηση και τη διανομή των διαδικτυακών διαφημίσεων· καλεί, επιπλέον, όλες τις διαδικτυακές πλατφόρμες να διασφαλίσουν ότι οι αλγόριθμοι που υποστηρίζουν τις λειτουργίες αναζήτησης δεν βασίζονται κατά κύριο λόγο στη διαφήμιση· ζητεί τη δημιουργία ομάδας εμπειρογνομόνων πολλαπλών ενδιαφερομένων παραγόντων για τα ψηφιακά και τα θεμελιώδη δικαιώματα που θα περιλαμβάνει ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης και ΜΚΟ για τα ψηφιακά και τα ανθρώπινα δικαιώματα και θα έχει σκοπό να παράσχει βοήθεια στην Επιτροπή και στα θεσμικά όργανα της ΕΕ εν γένει·

40. χαιρετίζει την έναρξη λειτουργίας του έργου του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου Ψηφιακών Μέσων (ΕΠΨΜ), το οποίο θα αναβαθμίσει το επίπεδο της διαθέσιμης επιστημονικής γνώσης σε σχέση με την παραπληροφόρηση στο διαδίκτυο, θα προωθήσει την ανάπτυξη μιας αγοράς υπηρεσιών εξακρίβωσης πληροφοριών στην ΕΕ και θα στηρίξει τη δημιουργία μιας διασυνοριακής και πολυκλαδικής κοινότητας, η οποία θα απαρτίζεται από ελεγκτές γεγονότων και ακαδημαϊκούς ερευνητές σε συνεργασία με ενδιαφερόμενους παράγοντες, ώστε να εντοπίζονται, αναλύονται και να αποκαλύπτονται απειλές παραπληροφόρησης για παράδειγμα σε σχέση με την COVID-19·
41. υπενθυμίζει στην Επιτροπή και στα κράτη μέλη, καθώς και στον ιδιωτικό τομέα, και ιδίως στις διαδικτυακές πλατφόρμες, και στην κοινωνία των πολιτών συνολικά την ανάγκη για κοινή δράση όσον αφορά την καταπολέμηση της παραπληροφόρησης· τονίζει ότι οι διαδικτυακές πλατφόρμες θα πρέπει να διαδραματίζουν καίριο ρόλο στον εντοπισμό και την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης· αναγνωρίζει τον υποσχόμενο και αναγκαίο αλλά ακόμα ανεπαρκή αντίκτυπο των εθελοντικών δράσεων που αναλαμβάνουν ορισμένοι πάροχοι υπηρεσιών και πλατφόρμες για την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης, του παράνομου περιεχομένου και των ξένων παρεμβάσεων στις εκλογικές διαδικασίες στην ΕΕ· επισημαίνει, ωστόσο, ότι οι διαδικτυακές πλατφόρμες επί του παρόντος δεν αναλαμβάνουν ακόμα τη δέουσα ευθύνη για την αντιμετώπιση αυτών των άμεσων απειλών·
42. επισημαίνει ότι η αποτελεσματικότητα των δράσεων από τις διαδικτυακές πλατφόρμες για την καταπολέμηση της παραπληροφόρησης μπορεί να αξιολογηθεί μόνον εάν υπάρχει πλήρης διαφάνεια και ανταλλαγή των σχετικών δεδομένων· ζητεί, ως εκ τούτου, από την Επιτροπή να αξιολογήσει όλα τα πιθανά μέτρα που θα υποχρεώσουν τις διαδικτυακές πλατφόρμες να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά, με διαφανή και υπεύθυνο τρόπο την εξάπλωση της παραπληροφόρησης, και να ανταλλάξουν αναλόγως τα σχετικά δεδομένα· ζητεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εξετάσει το ενδεχόμενο

¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1).

της επιβολής κυρώσεων στις διαδικτυακές πλατφόρμες που δεν το πράττουν· αναμένει να δει τα ανωτέρω να αντικατοπτρίζονται στο ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης για τη δημοκρατία και τον νόμο για τις ψηφιακές υπηρεσίες αντίστοιχα·

43. τονίζει, εν προκειμένω, ότι η αφαίρεση διαδικτυακού περιεχομένου απουσία δικαστικής διαταγής που θα καθορίζει τον παράνομο χαρακτήρα του έχει έντονο αντίκτυπο στην ελευθερία της έκφρασης και της πληροφόρησης· ζητεί τακτικές εκτιμήσεις επιπτώσεων των εθελοντικών δράσεων που αναλαμβάνουν οι πάροχοι υπηρεσιών και οι πλατφόρμες για την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης· επιμένει σχετικά με την υποχρέωση των κρατών μελών να σέβονται, να προστατεύουν και να εγγυώνται τα θεμελιώδη δικαιώματα και ζητεί να αξιολογηθούν όλες οι επιλογές που υπάρχουν για την προστασία και την προάσπιση του δικαιώματος στην πληροφόρηση και τη συμμετοχή· καλεί την Επιτροπή, στο πλαίσιο αυτό, να προτείνει ενωσιακούς κανόνες σχετικά με τις διαδικτυακές πλατφόρμες που θα αποσκοπούν επίσης στην καταπολέμηση των πρακτικών των κυβερνήσεων που περιορίζουν άσκοπα την ελευθερία έκφρασης· τονίζει ότι η χρήση αυτοματοποιημένων εργαλείων για τον έλεγχο του περιεχομένου μπορεί να θέσει σε κίνδυνο την ελευθερία της έκφρασης και της πληροφόρησης και ότι η ψηφιακή πολιτική και στρατηγική της ΕΕ πρέπει να προβλέπει κατάλληλα διορθωτικά μέτρα και διασφαλίσεις σε πλήρη συμμόρφωση με τις σχετικές διατάξεις του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και της ΕΣΔΑ·
44. θεωρεί ότι ο κώδικας δεοντολογίας της ΕΕ για την παραπληροφόρηση θα μπορούσε να ενισχυθεί μέσω της βελτίωσης της παρακολούθησης των υφιστάμενων δεσμεύσεων, της διαφανούς και αναλυτικής παροχής πληροφοριών και δεδομένων από τις διαδικτυακές πλατφόρμες και της επέκτασης των υφιστάμενων δεσμεύσεων αυτού του είδους· θεωρεί ότι η προσέγγιση της συρρύθμισης που αντικατοπτρίζει διαρκώς τις τρέχουσες εξελίξεις στην ψηφιακή σφαίρα θα μπορούσε να είναι μια επιλογή για τη μελλοντική πορεία·
45. καλεί τις εταιρείες κοινωνικής δικτύωσης και τις διαδικτυακές πλατφόρμες να διερευνήσουν πιθανότητες ώστε να διαθέσουν εργαλεία που θα επιτρέπουν στους χρήστες να αναφέρουν και να επισημαίνουν πιθανές περιπτώσεις παραπληροφόρησης προκειμένου να διευκολυνθεί η έγκαιρη διόρθωσή τους και να καταστεί εφικτή η επανεξέταση από ανεξάρτητους και αμερόληπτους τρίτους οργανισμούς ελέγχου των γεγονότων, αποτρέποντας ταυτόχρονα την κατάχρηση αυτών των εργαλείων· υπογραμμίζει ότι οι διαδικτυακές πλατφόρμες θα πρέπει να συνεργάζονται με τα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, προκειμένου να διευκολύνουν την αξιολόγηση της παραπληροφόρησης και των ξένων παρεμβάσεων και την ταυτοποίηση των αυτουργών τους·

Γραμματισμός στα μέσα ενημέρωσης

46. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να εντείνουν τις προσπάθειές τους για την ενίσχυση των εκπαιδευτικών πολιτικών που προωθούν τον γραμματισμό στα μέσα ενημέρωσης και την πληροφόρηση, παρέχουν στους πολίτες τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν την κριτική σκέψη και τους βοηθούν να εντοπίζουν την παραπληροφόρηση· επισημαίνει, σε αυτό το πλαίσιο, ότι η προστασία της συντακτικής ανεξαρτησίας στο πλαίσιο των κεντρικών και τοπικών μέσων ενημέρωσης και η ανάπτυξη έργων γραμματισμού στα μέσα ενημέρωσης αποτελούν βασικά στοιχεία για τη δημιουργία ανθεκτικότητας, την αύξηση της ευαισθητοποίησης και την ενίσχυση της εκπαίδευσης στην αποδοτική καταπολέμηση της προπαγάνδας, της παραπληροφόρησης και της χειραγώγησης· θεωρεί ότι τα διαρκή προγράμματα σπουδών σχετικά με τον

γραμματισμό στα μέσα ενημέρωσης και οι σχετικές προσπάθειες που θα αφορούν όλες τις ηλικιακές ομάδες έχουν μεγάλη σημασία για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της κοινωνίας έναντι παρόμοιων απειλών στον ψηφιακό χώρο· καλεί, στο πλαίσιο αυτό, την Επιτροπή να συνεργαστεί στενά με τα κράτη μέλη και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών για την ανάπτυξη προγραμμάτων σπουδών σχετικά με τον γραμματισμό στην πληροφόρηση, τα μέσα ενημέρωσης και τα δεδομένα· τονίζει ότι ο γραμματισμός στα μέσα ενημέρωσης αποτελεί ολοένα και πιο σημαντική και κρίσιμη δεξιότητα για τους πολίτες· επισημαίνει ότι για την προσέγγιση ευρύτερου κοινού και όσο τον δυνατόν περισσότερων ηλικιακών ομάδων είναι σημαντικό να ενισχυθούν οι πρωτοβουλίες για τον γραμματισμό στα μέσα ενημέρωσης μέσω πλατφορμών κοινωνικής δικτύωσης, συμπεριλαμβανομένων αποτελεσματικών στρατηγικών γραμματισμού στα μέσα ενημέρωσης για τους ηλικιωμένους και τις πλέον ευάλωτες ομάδες· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να προωθήσουν επίσης προγράμματα και πολιτικές που θα στοχεύουν στην προώθηση του γραμματισμού στα μέσα ενημέρωσης και στις ειδήσεις για δημοσιογράφους και παράγοντες των μέσων ενημέρωσης, και στην ανάπτυξη μια κριτικής και συνειδητής αντίληψης της χρήσης ΤΠΕ, όπως π.χ. εκστρατείες ευαισθητοποίησης σχετικά με τα δικαιώματα και τους πιθανούς κινδύνους στην ψηφιακή σφαίρα· τονίζει την ανάγκη να αναπτυχθεί μια ολοκληρωμένη στρατηγική της ΕΕ για τον γραμματισμό στα μέσα ενημέρωσης και καλεί την Επιτροπή να εντείνει τις προσπάθειές της για τον σκοπό αυτό· υπογραμμίζει τον καίριο ρόλο που διαδραματίζουν οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών στην προαγωγή του γραμματισμού στα μέσα ενημέρωσης και στην πρόληψη της διάδοσης της ρητορικής μίσους· υπενθυμίζει ότι τα προγράμματα που θεωρείται ότι χρησιμοποιούν αποτελεσματικές στρατηγικές για την καταπολέμηση των εγκλημάτων μίσους και της ρητορικής μίσους επικεντρώνονται στη συνεργασία, την επικοινωνία, την επίλυση συγκρούσεων, την επίλυση προβλημάτων, τη διαμεσολάβηση και την ευαισθητοποίηση σχετικά με προκαταλήψεις·

47. ζητεί από την Επιτροπή να εντείνει τις προσπάθειες για την αύξηση της χρηματοδότησης της ΕΕ για προγράμματα γραμματισμού στα μέσα ενημέρωσης και να συμμετάσχει ενεργά στην προώθηση αξιόπιστων, τεκμηριωμένων και επαληθευμένων πληροφοριών, ενισχύοντας τους διαύλους διανομής στα μέσα ενημέρωσης, προκειμένου να βελτιωθεί η πρόσβαση σε αυτές τις πληροφορίες· καλεί τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν στο έπακρο τις διατάξεις της αναθεωρημένης ΥΟΑΜ, η οποία απαιτεί από αυτά να προωθήσουν και να αναπτύξουν δεξιότητες γραμματισμού στα μέσα ενημέρωσης·
48. ενθαρρύνει την Επιτροπή να παράσχει στήριξη για τη συμπλήρωση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε όλα τα κράτη μέλη όχι μόνο στο πλαίσιο του γραμματισμού στα μέσα ενημέρωσης, αλλά και για την ευρύτερη αγωγή του πολίτη, συμπεριλαμβανομένων των δημοκρατικών αξιών και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων προκειμένου να υπάρξει περαιτέρω ευαισθητοποίηση σχετικά με την παραπληροφόρηση και την προπαγάνδα·
49. τονίζει ότι οι τοπικοί και κοινοτικοί οργανισμοί μέσωσ ενημέρωσης συνιστούν δομές καίριας σημασίας για την προώθηση, την παραγωγή και τη διάχυση των πληροφοριών και των γεγονότων που αφορούν τις τοπικές και τις μειονοτικές καλλιτεχνικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις· θεωρεί ότι αποτελούν σημαντικό μέσο διατήρησης της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης και ενός πολυπολιτισμικού περιβάλλοντος στην Ευρώπη· θεωρεί ότι τα κοινοτικά μέσα ενημέρωσης θα πρέπει επίσης να συμμετέχουν ως ενδιαφερόμενα μέρη σε προγράμματα της ΕΕ αφιερωμένα στην προώθηση της

δημοσιογραφίας και του γραμματισμού στα μέσα ενημέρωσης, και καλεί τα κράτη μέλη να τους παράσχουν επαρκή στήριξη, διασφαλίζοντας ότι εκτελούν τους εκπαιδευτικούς και πολιτιστικούς τους ρόλους·

50. καλεί τα θεσμικά όργανα της ΕΕ να διασφαλίσουν την ενισχυμένη και προορατική επικοινωνία σε όλες τις επίσημες γλώσσες σε περιπτώσεις σοβαρών έκτακτων αναγκών δημόσιου χαρακτήρα, όπως η πανδημία, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι Ευρωπαίοι πολίτες έχουν πρόσβαση σε ακριβείς, φιλικές προς τον χρήστη και επαληθευμένες πληροφορίες·

ο

ο ο

51. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή, καθώς και στις κυβερνήσεις και στα κοινοβούλια των κρατών μελών.